

Иқбол Мирзо

Танланган шеърлар

Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти
Тошкент – 2002

СЕНГА БАРМОҒИМНИ ТЕГИЗМАЙМАН

Сенга бармоғимни тегизмайман, Ой,
Сенга нафасимни етказмайман, Гул,
Лекин осмонимдан кетказмайман, Ой,
Исмингни бировга айтказмайман, Гул.

Ўзинг табибимсан, ўзинг шифойим,
Ўзинг оғриғимсан, ўзга дардим йўқ.
Ўзинг гуноҳимсан, ўзинг жазойим,
Фақат журъатим йўқ, фақат ҳаддим йўқ.

Сени ҳамма яхши қўрадими, Ой,
Тегрангда айланиб юрадими, Гул.
Термулиб, хўрсишиб турадими, Ой,
Сенга шаккар элаб берадими, Гул?

Ой, фалак тоқида ягона гулсан,
Гул, ерга сайдур учун тушган ойдирсан.
Ой, қўлим синмасми бандингдан юлсам,
Гул, кўзим оқмасми сени қайирсан?

Айланиб, бўғзимдан кесмайсанми, Ой,
Қонимдан аршгача ўсмайсанми, Гул?
Тош бўлиб қабримни босмайсанми, Ой,
Гул, мендан илгари тўзмайсанми, Гул?

Сенга лабларимни тегизмайман, Ой,
Сенга зиёнимни етказмайман, Гул.
Бироқ осмонимдан кетказмайман, Ой,
Исмингни ҳеч кимга айткизмайман, Гул.

1997 й.

ЎТАР

Укам Валижонга

Руҳингни эзади чилла қуйлари,
Мусика юрақдан зор бўлиб ўтар.
Тошкентнинг ёмғири довондан нари –
Фарғона томонга қор бўлиб ўтар..

Фарғона томонлар туманли, лойли,
Тумани чиройли, лойи чиройли,
Во ажаб, бугун ҳам Қумуш ва Лайли
Сочлари белида дор бўлиб ўтар.

Мен нима ахтардим, нени изладим?
Кимга эрмак бўлди гўзал ҳисларим?
Синфдош қизларим, дилдош қизларим –
Кимларга кўнгилсиз ёр бўлиб ўтар.

Марҳум дўстни ўйлаб, ортади ғуссам,
Шум хаёллар ёвдек қайтади, қувсам.
Жўралар тизилиб келар кўз юмсан,
Бори йўқ, йўқлари бор бўлиб ўтар.

Ҳар ким ҳам ўзини чандон аяди,
Савалаганда ҳам аяб савайди.
Ҳар кимса ўзини одам санайди,
Ўзининг юкига нор бўлиб ўтар.

Ҳар кимнинг ёмондир умр йўлдоши,
Эсиз йигит ёши, тузсиз нон-оши.
Фарзандига қараб эгилар боши,
Кенг дунё кўзига тор бўлиб ўтар.

Тошкентнинг ёмғири довондан нари –
Фарғона томонга қор бўлиб ўтар.
Кимга тоғ қўринса бироннинг қири –
Хор бўлиб, хор бўлиб, хор бўлиб ўтар.

2001 й.

ПАХТА

Kурсдошлиаримга

Дала. Мезон. Қизлар. Тарози.
Пахсали дуволлар. Исмсиз қирлар.
Юлдуздек титраниб учган овозим,
Тиззани қучоқлаб ўқилган шеърлар.

Олов теграсида қайнаган ўлан.
Юрақдек қонталаш чинор япроғи.
«Севсам, ўлдираплар. Севмасам, ўлам...»
Ва ҳисобчи қизнинг нигоҳи...

У кунлар ўтдилар, бироқ ўйласам
Қуёш имиллайди, куним ўтмайди.
Энг машхур ҳофизнинг қўшиқлари ҳам
Ўша ўланларга етмайди.

Тошкентнинг тошлари эзар танимни,
Тошқатор йўлларда ризқимни тердим.
Бугун сени қанча соғинганимни
Ҳисобчи қиз, ўзинг ҳисоблаб бергин!

Ҳасратларим оғир, қўйсам синдирап
Ҳар қандай тарози паллаларини.
Бунда юрагимни ахир ким билар,
Ким қўрган Ёзёвон далаларини?!

Олисда исмимни айтиб норози
Ерларга эгилар нонбехи шохи.
Дала. Мезон. Қизлар. Торози
Ва ҳисобчи қизнинг нигоҳи...

1992 й.

Орзу

Ўйлардим:
гулларнинг гўзал юртида
Дилкаш чашмаларнинг бўйида,
Ёлғиз,
Хуш чизгилар ила дилу сиртида
Теран хаёлларга кўмилган бир қиз –
бўлса...

Истардим:
Чашмадек чашмларида –
Кумуш ҳалқаларда айланиб турсам,
Гулхандек ўйнаган юрак қаърида
Йифласаму кулсам...
Йифласаму кулсам...

Хоҳлардим:
Бу айни ҳақиқат бўлса,
Ишқ оқса жамики томирларимда,
Лабимни гуллатса яримта бўса
Ва улкан дараҳтга айлансан зумда.

Тилардим:
Юракдек олис бўлса ёр
Ки, мангу етмаса чўзиқ қўлларим,
Зулфидан ўпмасам,
Хиддолмасам ё,
Сочдек беҳад бўлса дунё йўллари.

Орзу қиласар эдим:
Орзудек қолса –
Ўша қиз,
Билмасам ҳатто исмини,
Юракка қўшилиб суюгим ёнса,
Осмон қўмиб қўйса жисмимни...

1988 й.

ТАЪҚИБ

Дудоғим қўйдирар бўсалар ёди,
Бошимда соядек лопиллар Исм.
Кўксимни елпийди қузғун қаноти,
Мени таъқиб этар синик табассум.

Жонимни қақшатар сирқироқ йиғи,
Бардошим қирғоқдан тошади сим-сим.
Кўзларим томирин қирқар синиги,
Мени таъқиб этар синик табассум.

Кўчиб тушаверар хотирот занги,
Ўлик роҳлар узра тирилар изим.
Қулоқ пардасини йирттар жарангি –
Мени таъқиб этар синик табассум.

Унутмаслик оғир, унутиш – куфр,
Сарғайган найсоним, қўкарган қузим...
Умр кўзгусида қировли муҳр –
Мени таъқиб этар синик табассум.

1988 й.

ДАШТДА

Бу ердан ох уриб ўтган Гўрўғли,
Бу ердан от суреб ўтгандир Намоз,
Бу ерга қисматнинг учта зўр ўғли
Пиёз экяпмиз,
пиёз!

«Қарғиш теккан ер бу!» – деган Худоёр.
Фақат ой тунлари чодирин тиккан,
Фақат биз – уч оға-ини ҳар баҳор
Пиёз экканимиз
эккан.

Тирик-чилик...
Ўзингизга маълум буёғи.
Ризқи рўз дегани –
титилган тўрва.
Дўконда фалон пул пахта ёғи...
Пиёз бўлса,
қозонда шўрва.

Бу ерни сув ўгай сингил санайди
Шабада юрмайди –
тилади тикан.
Мен акамга,
болам қўлга қарайди...
Пиёз экканимиз
эккан.

Бу ердан от суреб ўтмайди Намоз...

1988 й.

ХАЗОНДЕК СОЧИЛДИ НЕЧА БОР ТАҚВИМ

Хазондек сочилди неча бор тақвим,
Юрак ҳам тўкилди япроқقا ўхшаб.
Шамолда соврилдим, сойларда оқдим,
Сен ҳамон ўшасан, сен ўша-ўша.

Зулфинг қўнғироғи бармоғимдандир,
Дудоғинг гуллатган – биринчи бўса.
Энди у кунларга етмоқ гумондир,
Сен ҳамон ўшасан, сен ўша-ўша.

Сени қучиб ухлаб, яна тушимда –
Кўриб уйғонардим соғиниб, қўмсаб.
Мени мендан ўзга инсон тушунмас...
Сен ҳамон ўшасан, сен ўша-ўша.

Кун сайин орамиз олис ва олис,
Балки кутарсан ҳам хазонлар тўшаб.
Сен ҳамон тириксан, мен эса ёлғиз...
Сен ҳамон ўшасан, сен ўша-ўша.

1988 й.

ТЕЛБА ХАЁЛ

Ҳилол бешик каби чайқалди аста,
Гулчин дарбозага суюндим хаста.
Бугун йиғламасам, эрта кулмасман,
Рұхимни ҳилолга белагим келди,
Оёғингни қучиб йиғлагим келди.

Сарпойчан дараҳтлар дардим билмади,
Музлаган күртаклар бағрим тилади,
Күнгил бир гуллаган фасл тилади,
Күнгилни қүёшга боғлагим келди,
Оёғингни қучиб йиғлагим келди.

Үргимчак түрини дарёга солдим,
Тилло балиқ тутиб, зиёга солдим,
Үзимнинг жонимни балога солдим.
Шу шириң жонимни сақлагим келди,
Оёғингни қучиб йиғлагим келди.

Деворлар оқланди кўзим ўнгида,
Чинорлар оқланди кўзим ўнгида,
Мозорлар оқланди кўзим ўнгида,
Бир лаҳза ўзимни оқлагим келди,
Оёғингни қучиб йиғлагим келди.

Бармоқларинг нозик... сочим силама!
Ў, бу тентагона орзу, биламан.
Мен ҳозир боламан, ўксик боламан,
Кўз ёшдай мусаффо йилларим келди,
Оёғингни қучиб...
Оёғингни қучиб...
Оёғингни қучиб йиғлагим келди.

1989 й.

АЗА

Эшилиб-буралиб, юлқинар узум,
Шамалоқ барг аро мўлтирас осмон.
Сиёҳранг райхонлар яширас кўзин,
Устунга юз босиб, йиғлайди чопон.

Гезариб рангини йўқотган дувол,
Бостирма остида нам тортар сомон.
Дарахтга суянар чарчаган шамол,
Устунга юз босиб, йиғлайди чопон.

Тўпроқ кўчиб кетган, шўрланган тупроқ,
Сўрида якандоз эзилган ёмон.
Хонтахта устида сарғайган япроқ...
Устунга юз босиб, йиғлайди чопон.

Чумоли уяда парпирамас нур,
Қалдирғоч инида лой бўлган туғён.
Бешиктебратарлар маҳзун тебранар...
Устунга юз босиб, йиғлайди чопон.

“Ҳеч ким етолмайди осмон тоқига...”¹
Тиргакка таянар мункайган айвон.
Устун бўлолмаган соҳиб ҳаққига
Устунга юз босиб, йиғлайди чопон...

1989 й.

---

¹ Фулом Абдулла сатри

БУ ДУНЁГА КЕЛГАНИМ

Бу дунёга келганим –
У дунёга сафарим.
Бу дунёни енгганим –
У дунёда зафарим.

Қачонки пишти лойим,
Висолдир муддаойим.
Бу дунёда хатойим –
У дунёда заарим.

Ишқ қадими масалдир:
Хам захар, ҳам асалдир.
Иккисига коса бир,
Асалдайин заҳарим!

Гул ичиндан топганим,
Оёқларин ўпганим,
Ман санингман, сан маним,
Сочинг белга камарим.

Бердим неча талофат,
Дўстлар, қилманг маломат.
Бу дунёда ҳаловат –
У дунёда хатарим.

Адаштимми, толдимми,
Зулматларга қолдимми.
Тўғри йўлга сол энди,
Эй қўзлари ахтарим!

Эй гўзалим, ёлғизим,
Эй қуёшим, қамарим,
Эй яқиним, олисим,
Эй асалим, шаккарим!

Икки кўзим икки шам,
Тун адо бўлмас ҳечам.
Сен билан кечган кечам –
У дунёда сахарим!

1989 й.

СОДИҚ ЧЕГАЧИ

Содиқ чегачининг аёли хиёнат қилди...
Чегачи чўлоқ эди,
камбағал эди,
бефарзанд эди у устига-устак.

Ойсулув бўлса-да аёлин исми
сулув эмас эди ойдайин.
Ажаб,
вафо қилмади Ойсулув
гўзал бўлмаса ҳам...

Уни шайтон йўлдан урди,
Содиқни урди худо.

Ойсулув
йиғлади икки букилиб...

Ўчоқдаги ўчаётган ўт
қизил тилларини ўйнатиб
масхара қиласади Содиқни.
Кумғон
куларди унинг устидан
шарақлаб...
– Йўқол... – деди секингина чегачи.
Аёл ўрнидан жилмади.
Тунда йўқолиб қолди Содиқнинг ўзи.
Кимдир
унинг гандираклаб Бачқириқ томон кетаётганини
кўрганмиш...
Бир йил ўтди, уч йил, беш...
Содиқнинг чўпдек озган,
ақлдан озган аёли
сувқизи каби соchlари ёзгин

ўтиармиш Бачқиариқ қирғоғида.
Кўлларида Содик чегачининг
Камончаси, пармабигизи, сирачи...
“Чиқинг, бегим, кўнглингизни чегалаб берай,
Кўнглингизни беринг, бегим, чегалаб берай...”

1989 й.

КЎЗЛАРИДА

Кўзларида ғам гардидан сурмалари
Учиб кетди бу кўнгилнинг турналари.
Эй сиз менинг ғарибина кулбаларим,
Сизни ташлаб самоларга кетолмайман.

Гулюзлигим юз ноз ила бурди юзин,
Мен кўз юмсан, киприкларим сўйди кўзим.
Ўз-ўзимга аzon айтиб қўйдим исм...
Энди ўшал зеболарга кетолмайман.

Кеча қадаҳ тўқишириб ҳилол билан
Гулоб ичтим ёлғиз дўстим Иқбол билан.
Бугун қўлда икки бўлак сафол билан
Иқболларга, сафоларга кетолмайман.

Энди факат саболарни соғиниш бор,
Элас-элас наволарни соғиниш бор,
Олис-олис зиёларни соғиниш бор,
Акс ўзимман, садоларга кетолмайман.

Онасидан аразлаган бола каби
Бу оламдан бурилгандир менинг лабим.
Эй, онамдек ғарибина кулбаларим,
Сиздан гўзал дунёларга кетолмайман.

1989 й.

ЎШАНДА

Ўшанда (оқ осмон, қўнғир ер гувоҳ...)
Исмимни биларди қайрафоч барги.
Юрагим томида ётган қизғалдоқ
Капалак ҳақида қўшиқ айтарди.

Ўшанда
ўзим ҳам олов эдим-да,
Тушовини узган тойга ўхшардим,
Акамнинг чопонин илиб эгнимга
Қирда
қуюн билан кураш тушардим.

Ўшанда
жилғалар чучук тил билан –
Эркалаб, тошларнинг бошин силарди.
Чиганоқлар эса суюқ дил билан
Тошнинг ковагида аччиқ йиғларди.

Ўшанда (оқ осмон, қўнғир ер гувоҳ...)
Думоғим туйрди лазиз мунгларни.
Ховузнинг тубинда ёлғиз гулимоҳ
Ўтли оҳлар урса, ёниб тинглардим.

Ўшанда
шамолни севарди оғоч,
Булутлар яшарди ғамли, ўксиниб.
Тутундан қорайиб кетган қалдирғоч
Сувларга уради қизғиш кўксини...

Ўшанда (оқ осмон, қўнғир ер гувоҳ...)
Дилимни биларди мажнунтол барги.

Кафтимда йўқ эди зифирдек гуноҳ,
Йўқ эди кафтиминг заррадек гарди –
Ўшанда мен сени яхши қўрардим...

1989 й.

ГУНОҲ

Синиқ ой сарғайиб кезаркан кўқда,
Томларда шуълалар арпасин илғаб,
Занжирини силтаб, айқирди кўппак:
– Хавф!
– Хавф!!
– Хавф!!!

Аёл мискин эди.
Хис қилди аёл –
Қайдадир эрини ўпарди бир қиз.
Кенг ҳовлида ёмон сиқилди аёл,
Бир кечада қувраб, тўкилди наргис...

Тонгча ҳовлида тинмади занжир,
Кўппак сахаргача бетоқат ҳурди.
Аёл ҳам гуноҳга қўл берди охир –
Тушида биринчи севгисин қўрди.

1989 й.

БИР ТҮП КАБУТАР

Хатто турманинг ҳам осмонлари бор,
Тошйўлак чокида гиёхлар битар.
Гарчи товуштутар посбонлари бор...
Ўмбалоқ ошади бир түп кабутар.

Қанотлар елидан ланғиллар қуёш,
Шамоллар бир нафас нафасин ютар.
Ярақлаб кетади бир ҳовуч тўптош,
Ўмбалоқ ошади бир түп кабутар.

Симлар ўрамида бўғилган ҳаво,
Симлар ўрамида ҳаволар заҳар.
Ҳарир ҳаволарни тўзғитиб ҳар ён,
Ўмбалоқ ошади бир түп кабутар.

Кабутархонага айланади кўз,
Юрак потирлайди, ўйнайди баттар.
Хўрсиниқ учади: Ўн... йигирма... юз...
Ўмбалоқ ошади бир түп кабутар.

...Хукмингни бекор қил, тақдири азал,
Юлдузим, учайлик юлдузлар қадар.
Осмон бунча чексиз, бунчалар гўзал!
Ўмбалоқ ошади бир түп кабутар...

1989 й.

СЕВГИЛИМ

Севгилим,
дилсизлар дилларимизни
Тошбўрон қилсалар, вайрон қилсалар,
Тиканлар қопласа йўлларимизни,
Сен аччиқ йиғласанг,
Улар кулсалар,

Севгилим,
севгини севмаган зотлар
Қаро айласалар оқ асотирни,
(Дарғаб пишқирса қутурган отлар)
Гўрдан чиқарсалар
Қоработирни,

Севгилим,
мен жангга кираман, жангга,
Қароғингдан тийра жола учун ҳам,
Осмонни бўяйман қирмизи рангга
Чап кўксингда мажруҳ лола учун ҳам!

Севгилим,
Бу сўқиши оғир бўлади,
Қонларим оқади, қонлари оқар,
Ана, яраланган ой ҳам қулади,
Қон сачраган қуёш қизарип боқар...

Севгилим,
ёв қочар сичқон инига,
Музатфар ботиринг тин олар ҳорғин.

Қилич жойланади қайта қинига,
У аста чўзилар...
Бор энди боргин!..

Севгилим,
омондир ҳийлагар кампир,
У мени алдайди, авраб-алдайди,
Кўлу оёғимга солади занжир,
– Қоработир, мана ёвинг, ол! – дейди.

Севгилим,
алвидо...
Етиб келмадинг,
Сўнгги илинж билан қотди кўз нурим.
Мухаббат кудрати – қалдироққа тенг,
Афсус, қалдироқдек қисқадир умр-им-м...

Севгилим,
путф этмак шунча мушкулми?
Кўл чўзмоқ шунчалар келдими малол?
Ахир, бу ёлғон-ку, ахир, тушунгин,
Ахир, бу – эртак-ку, ахир, бу – хаёл...

1988 й.

ВАСЛ

Сочларинг зулматида
адашиб қолдим, ё раб,
бу қандай ўрмон бўлди?
Сочларинг кулфатидан
кўз олдим бўлди қора –
бу не шабистон бўлди?

Ойдин қўшиқлар айтдим –
кокилларингдек узун,
энг узун достон бўлди.
Қўшиқ чақнаган пайти
қумрилар юмди кўзин,
булбуллар маston бўлди.

Қўнғироқ зулфинг, эй, қиз,
Майин қўнғироқ чалди –
Сел бўлган – осмон бўлди.
Лабларим билан қирмиз
атиргул топиб олдим,
олам гулистон бўлди,
олам гулистон бўлди!

1990 й.

ОҒРИҚ

Қилич навдаларнинг шаффоф қини бор,
Олов тебранади улкан лоладай.
Ўт каби исёнкор, қордек беғубор –
Гулхан атрофида учта болакай.

Қўзилар замҳарир майсани топтаб,
Оғзининг ҳовурин кавшайди тинмай.
Минг жумбоқни ечар, қўлларин тоблаб,
Гулхан атрофида учта болакай.

Чўғлар чирсиллайди, олов ёнбошлаб,
Қийиккўз болага тегишар атай.
Зухрова сайдар этар, қўйларни ташлаб,
Гулхан атрофида учта болакай.

Бугун кўкрагимда симииллар оғриқ.
Бугун қўлларимда парчаланган най.
Мен сизни соғиндим ҳаммадан ортиқ,
Гулхан атрофида учта болакай.

Манхус давраларда даврлар сурдим,
Қасамлар ичдиму ичавердим май.
Ойдин лаҳзаларни сиз билан кўрдим,
Гулхан атрофида учта болакай.

Сиз мени чақиринг, қийналиб кетдим,
Сиз мени чақиринг, ўзимга қайтай.

Чақириңг, юракка ҳарорат етсин,
Гулхан атрофида учта болакай.

Гулхан атрофида учта болакай...

1990 й.

ЁЛҒИЗМАН

Қоракүз турналар Қўқонга қайтар,
Гиёҳлар югуриб келар олисдан.
Менинг турнам қани?
Гиёҳим қайда?

Ёлғизман...

Учар ликопчада – сирли тайёрада
Дўст излаб келишар қай бир юлдуздан.
Мен эсам бутун бошли сайёрада –
– Ёлғизман...

Дўйстлар эшигимни юз бора қоқар,
Эшик қоқмай кирап мактуб
бир қиздан.

Гоҳо жонга ёқар,
гоҳо жонни ёқар...

Ёлғизман...

Онам тинмай менга келин танлайди,
мен бўлсан ёлғизман муҳаббат қадар.
Ким мени тушунади?
Ким мени англайди?
Ёлғизман-да, нима қилай, биродарлар!..

1990 й.

УЙГОНИШ

Хувиллаган дунё, хувиллаган қалб,
На қувонч, на райхон, на ғам, на ялпиз...
Қип-қизил қумларни кечдим юз йиллаб,
Үзим билан үзим яшадим ёлғиз.

Бир куни ой билан тиллаша туриб,
Ҳис қилдим юрагим оғирлигини.
Кўклам селларидек қоним гуририб,
Англадим яшашим зарурлигини!

Осмонни қучоқлаб ётганим тунда
Мұхабbat, ой каби кирдинг ёдимга.
Булутлар оққувга айланди зумда,
Юлдузлар тўпиллаб тушди ёнимга.

Елкамда елкандай қанот барқ урди,
Бир гўзал қуш бўлдим эртакдагидай.
Ёввойи ёшлиқда азот ҳайқирдим –
Титради коинот этаклари-да!

Титради коинот этакларинда
Кирпидек ғужанак бўлган оламлар,
Қуёш тифин чархлаб елкаларида
Қип-қизил қум кечиб юрган одамлар...

Юмшоқ шамолларни қўзғатиб учдим,
Каҳкашон – шиддатим қолдирган оқ из.
Сенинг оламингга боряпман, кутгин,
Осмонни қучоқлаб ётган ғамгин қиз!..

1991 й.

РАМАЗОН

*“Рамазон айтиб келдик эшигингизга,
Худойим ўзил берсин бешигингизга...”*

Юлдузлар парпираиди – гуллаб юборар терак,
Ой юрар кўчаларда, кенгаяди хоналар.
Ҳаволарнинг ҳаққига қолдираш ширин тилак,
Дили жавоҳир тўла ялангоёқ болалар.

Пичанларнинг ҳидига қўшилиб кетар садо,
Мўрилардан чайқалиб таралади дудлар ҳам.
Шу кеча келинларнинг кўнглига қара, дунё,
Шу кеча куёвларнинг кўзига боққил, олам!

Айланади чархпалак, гулдирайди тегирмон,
Умр ўтар сув каби, буғдой мисол тўкилар.
Ун кўтариб қайтаётган бефарзанд Ёқуб полвон
Симёғочга суяниб йиғлаганин ким билар?..

Дўст, тирноққа зор бўлма, кўрмагил тирноқча ғам,
Ҳар йили кўзтуморлар осилсин бешингингга.
Менинг ҳам елкамдаги юкимни олсин болам,
Рамазон айтиб борсин бир қуни эшигингга.

1991 й.

ЎПКАЛАНИБ ҚАРАЙСИЗ

Ўпкаланиб қарайсиз, ўпкаланиб...
Кўзимнинг гавҳари, маҳзаним,
Қучмаганим, суймаганим, ўпмаганим,
Сочларини бошгинамдан тўкмаганим,
Ўпкаланиб қарайсиз, ўпкаланиб...

Узандиму ҳилолга ҳеч етолмадим,
Етиб сизга билагузук этолмадим.
Самоларга талпинганча куним кечди,
Қуёшни ҳам тилла узук этолмадим.

Кўз учida қарайсиз, кўз учida...
Юлдузчалар чўкиб ётар дил буржида.
Ой айланар коинотнинг кулгичида,
Юрак эрир қабоғимнинг ҳовучида...
Кўз учida қарайсиз, кўз учida...

Узандиму қошингизга етолмадим.

1991 й.

ЭЙ ДИЛ...

Эй дил, не истайсиз яланфоч кўқдан,
Анвор уммонида титрайсиз дир-дир.
Ерга бир боқсангиз – қишу ёз, кўклам,
Кузлар унутдилар бизларни бир-бир.

Имкон қўлдан кетди – тугади фурсат,
Яқинлар йироқдан қарайди дилгир.
Кўзани синдириб жўнади улфат,
Дўстлар унутдилар бизларни бир-бир.

Хаёллар қўймайди ўз ҳолимизга –
Лўливаччалардек ёпишқоқ кир-чир.
Қанотлар боғловчи иқболимизга
Ҳислар унутдилар бизларни бир-бир.

Эй дил, ўксимайсиз, чекмайсиз алам,
Ердан узилганнинг жазойи шулдир.
Энди қайтолмайсиз Фарғонага ҳам,
Излар унутдилар бизларни бир-бир.

Қисмат муҳаббатни бизга кўп кўрган...
Йиғламанг, дунё ҳам бевафо, ахир.
Минг ваъдалар берган, ҳатто ўптирган
Қизлар унутдилар бизларни бир-бир.

1991 й.

АЛАМ

Муштимни ерга урдим,
Тоғлар гулдираб кетди.
Муштимни қўкка урдим,
Уфқ ҳилпираб кетди:

“Менинг ботмон муштим-а,
Не қийноққа тушдим-а!”

Муштимни сойга урдим,
Тош сапчиди балиқдек.
Муштимни ойга урдим,
Ой сочилди тариқдек.

“Менинг тўқмоқ муштим-а
Не кўйларга тушдим-а!”

Муштимни йўлга урдим,
Кулча бўлиб олди йўл.
Муштимни гулга урдим,
Ғунча бўлиб олди ул.

“Менинг гурзи муштим-а

Не аҳволга тушдим-а!”

Муштимни қирга урдим,
Қирлар қочди судралиб,
Муштимни шерга урдим,
Мушук бўлди, суйкалиб...

“Менинг чўқмор муштим-а,
Не азобга тушдим-а!
Уролмадим дўстимга,
Уролмадим ўзимга...”

1991 й.

СЎНГИ СЎЗ

Хазон лашкари келган –
Япроқлар тўкилади.
Энг сўнгги ўқи билан
Садоқлар тўкилади.

Мухаббат борасида
Биз ҳануз норасида.
Булутлар орасидан
Сабоқлар тўкилади.

Лойлар қордим ёшимдан,
Сомон қилдим сочимдан.
Уйга кирсам, бошимдан
Тупроқлар тўкилади.

Сенга тегмади нафим,
Ичимда қолди гапим.
Тегиб-тегмасдан лабим
Қадаҳлар тўкилади.

Эсламайсан келмасам,

Жилмаясан йиғласам,
Сочларингни силасам,
Нигоҳлар тўкилади.

Хазон лашкари келган –
Япроқлар тўкилади.
Ёноклару бармоқлар,
Дудоқлар тўкилади...

Эй гул, қайтгил изингга,
Раҳминг келсин ўзингга.
Юзингни қўй юзимга –
Гуноҳлар тўкилади.

1992 й.

АРИҚЛАР ЮЗИДА

Ариқлар юзида юзарди ҳовур –
Кумуш балиқларнинг иссиқ нафаси.
Қор бости чинорлар охига довур,
Чинорлар – корларнинг сояси.

Музлар қучогида исинди видо,
Узилган тор каби ажралишдик биз.
Сиз мағрур кетдингиз уйгача, аммо
Нечун йиғлаб борди этикларингиз?..

Деразадан гулдек қарайсиз энди,
Кўчадан кас-нокас ўтади турфа.
Аччиғингиз келар, эслатса мени
Тахмонга китобдек тахланган кўрпа.

Ўзингизни алдаб яшарсиз тинмай,
Сизни-ку овутар эртакларингиз.
Соҳибга ичиккан кучукчалардай
Мунғайиб ётади этикларингиз...

1992 й.

ХУДБИН

Эҳтимол, мен ўзим хаёлпаратман,
Балки сал худпарат, салгина нодон.
Лекин нега энди кўқдан-да пастдан
Менга жой ажратиб қўйдинг, художон?

Нечун тишларимда ғижирлар ҳаво,
Тушларимда эса тулпорлар рақси?
Отам ҳам, онам ҳам бегона гүё,
Фақат ўзим яхши, бир ўзим яхши,

Ҳайронман, қаерда хатолиг ўтган,
Балки нафс кафтидан буғдой еганим,
Мен сувдан қўрқмасдим, қўрқмасдим ўтдан,
Мен бундай ҳаётни истамагандим.

Қонимда бир шарпа – мушукдай ювош,
Ёнимда бир шарпа – мушукдек ваҳший.
Дилшишанг синмасин, дилдош, шишадош,
Мен сени билмайман, мен ўзим яхши.

Тулпорларим, келинг, ҳидланг юзимни,
Кўнглим тирик менинг, ҳайратим омон.
Ҳамма бир ғалати қадар кўзини,
Гўё ҳамма яхши, бир ўзим ёмон.

1992 й.

ЙИГЛАБ КЕЛДИМ

Йиглаб келдим дунёга,
Аммо кулиб кетарман.
Бу зулматли зиёга
Ҷайтмас бўлиб кетарман.

Тиларимдан ўтказиб
Ичиб бораман майни.
Тишим-тишимга босиб
Яшаб бераман, майли.

Девори бор бинонинг
Даровозаси йўқ менга.
Аслида бу дунёнинг
Алоқаси йўқ менга.

Кулдим, ўзимдан кулдим,
Бир кун озод бўларман.
Туғилиб, барбод бўлдим,

Ўлиб обод бўларман.

Ўз куйингга ўйна сен,
Мени нетарсан, дунё?!
Агар мени ўйласанг,
Йиглаб кетарсан, дунё.

1992 й.

СЕН КУЛСАНГ

Сен кулсанг, гул сочилар,
Сен келсанг дил очилар.
Тирноғинг ҳам гул сенинг
Сен борсан, куз-қишим йўқ.

Киприкларинг пайлоқчи,
Кокилларинг айғоқчи.
Ҳамсоянгман ҳам соянг,
Жисмим бору ҳушим йўқ.

Ўзинг меҳригиёсан,
Бир меҳрибон навосан.
Айтсам, етмас нафасим,
Куйласам, товушим йўқ.

Гулузорим, гултаним,
Юзингда ишқ гулхани.

Яқинлашсам, күйдирма,
Сендан яқин кишим йўқ.

Бу оламда танҳосан,
Битта гўзал дунёсан.
Қолган ўн саккиз мингта
Дунё билан ишим йўқ.

1992 й.

ЧОРЛАСАНГ

Чорласанг бормасми эдим гулёrim,
Шиддатдан кўзимни оғритиб, ёшлаб.
Иккала кафтимда тутиб баҳорни,
Тишимда лабингдек ғунчани тишлаб.

Ўртада қир каби ётар қирқ фасл,
Кечиб бўлармиди қирқта анҳорни.
Аммо сени ўйлаб яшнайверар дил,
Мен қайга қўяй бу улкан баҳорни?!

Исминг – шаҳристонни иситган байзо,
Айтсан, сен келмайсан – битмас карашма.
Оддий бир ҳикматни билармисан ё:
Шаҳар осмонига ой ҳам ярашмас.

Мен токай яшарман ўзимни қучиб,

Овуниб гардуннинг ҳийлоси билан.
Чорласанг, борарадим тойирдек учиб,
Қўйнимда кўкламнинг ҳавоси билан.

Қаноти бўлса ҳам учмас балиқлар,
Исмимни тутмасанг, қушлигим бекор,
Шижаат уммоннинг тубинда ухлар,
Мен билан қўшилиб қарийди баҳор.

Биламан, қисматим кўзингдек қаро,
Мени чорламассан, учиб бормасман.
Сен менинг исмимни билмассан ҳатто,
Сен ўзинг баҳорсан, менга зормассан!

1992 й.

САРАТОН

Енглик либослардан воз кечди шаҳар,
Елкалар яланғоч, яланг, оч кўзлар.
Олисларда эса сувлар сепишар
Кўйлаклари билан чўмилган қизлар.

Шаҳар қизғонмайди хиёбонларин,
Сунъий кўлинию қайиқларини.
Аммо дил қўмсайди сокин боғларнинг
Олмалар оқизган ариқларини.

Шаҳар қўп нарсани менга ўргатди,
Ҳаммасини санаб, айтиб бўлмайди.
Шу ерда суюгим ва дийдам қотди,
Энди қишлоққа ҳам қайтиб бўлмайди.

Тонгда деразамдан синиқ нур тушар,
Не тонгким, бугун ҳам намлидир қўзлар.
Ахир тушимда ҳам сувлар сепишар
Кўйлаклари билан чўмилган қизлар...

1992 й.

ҚУМДАН ҚУРГАН ҚЎРҒОНИМ

Қумдан қурган қўрғоним қани?
Толқучугинг қаерда, синглим?
Мингта дўстим бор эди мени...
Ярим умрим, яримта кўнглим.
Умр – бевафо...

Ота, нега таёқ йўняпсиз?
Тишларингиз қаерда, момо?
Тақдирга жимгина кўняпсиз...
Умр – бевафо...

Олапар қаёққа кетдийкин?
Кўзларини жуда соғиндим...
Олапар...

Умр – бевафо...

Палакни дараклаб капалак ҳалак,
Ҳарир қанотини қайирди сабо.
Капалак...
Умр – бевафо...

Яхши қиз, менгина ёмондан
Кулиб-кулиб кетавердингиз.
Кейин хат ёздингиз йиглаб
ёлғондан,
Менсиз ҳам
Муроду мақсадга етавердингиз...
Умр ҳам бевафо...

1992 й.

ДЕДИ

Деди: “Ўғлон, қарагин,
Зулфим сувдайин майин.
Бармоқ солиб тарагин,
Кетма юзинг ювмайин!”

Дедим: “Қорасоч дилбар,
Дилимни тиф тилгуси.
Зулфга тегурсам агар
Юзим қаро бўлғуси!”

Деди: “Ўғлон, қошимдан
Алҳол кетмагил зинҳор.
Бармоқ сургил қошимга,
Илкинг тегсин илк бор!”

Дедим: “Қароқош дилбар,
Қошинг қиличлиги бор.
Қўлим юборсам агар
Илким тилишлиги бор!”

Деди: “Ўғлон, юзимда
Аланга рақси зохир.
Ой эргашар изимдан,
Измингга олгил охир!”

Дедим: “Моҳирўй дилбар,
Хуснингни кун талашгай.
Мен не қилай, бу юзлар
Фақат сенга ярашгай!”

Деди: “Ўғлон, шошма сен,
Назар қилгил лаълига.
О, биларман, ташнасан,
Кел, майлига, майлига...”

Дедим: “Лаълилаб дилбар,
Тийнат ўти етмасми?
Лабингга тегса агар
Дудоқ куйиб кетмасми?”

Деди: “Ўғлон, сен мени
Қийнайдирсан қасдма-қасд.
Ўп, қучоқла, сев мени,
Менга жонинг керакмас!”

Дедим: “Хуш қол, эй дилбар,
Нетай кўнгил тўлмаса?
Бу не ишқ, севиб агар
Ҳижронида ўлмасанг?!?”

1992 й.

ФАРГОНАЧА

Соҳибжамол соҳибдилим, мунча ситам айладилар,
Макр бирлан, қаҳр бирлан кўзимизни бойладилар.
Бизни суйиб – сўймадилар, озод қўйиб – қўймадилар,
Дилимизни бармоғида олма каби ўйнадилар,
Куйиб-куйиб қолабердик кийикларнинг орасида,
Бунча жафо қилмасалар бегонанинг боласига.

Ёр-ей, дедик, бошимизни ёриб ўтди ёр қамчиси,
Оёғининг тирноғига томиб ўтди қон томчиси.
Қонимизга қониб ўтди турналарнинг аргамчиси,
Қизил гулдек ёниб кетди турналарнинг алдамчиси.

Табассумни халқа янглиғ тақиб қушнинг сарасига,
Бунча жафо қилмасалар бегонанинг боласига.

Шаҳр отлиғ саҳроларда қўнғироқлар сасин кутдик,
Даҳр отлиғ дарёлардан муруват кемасин кутдик,
Заҳр отлиғ ҳаволардан атиргуллар исин кутдик,
Сабоҳат элчисин кутдик, жароҳат эмчисин кутдик.
Бироқ етдик бошимизга, волидамиз ноласига,
Бунча жафо қилмасалар бегонанинг боласига.

Хоқон эдик, қалқонимиз гўдакларга эрмак бўлди,
Султон эдик, давронимиз ўзимизга эртак бўлди.
Балокаш ёр лашкалари минг-минг бўлди, лак-лак бўлди,
Биз шамс каби ерга ботдик, ул ой эса юксак бўлди,
Омон юрсак бўлмасмиди давлатларин соясида,
Бунча жафо қилмасалар бегонанинг боласига.

Биз оҳ урсак, ҳар ошиқдан кўра ошиқ оҳимиз бор,
Кўйлагининг шамолидан самоларда хокимиз бор.
Кўнглимиз йўқ, доғимиз бор, доғи йўқ дилҳоҳимиз бор,
Гуноҳкормиз, кўнгил бердик, энди тан олмоғимиз бор,
Қалбимизни қайта берсин, ташласин остонасига,
Бунча жафо қилмасалар бегонанинг боласига!

1993 й.

ШУНДА

Шунда
ёноқларинг ловулладилар,
Шудринг жаранглади гулбаргга томиб,
Сочларинг елкангда шовулладилар,
Кўзларингни юмиб... кўзларингни юмиб...

Шунда мен ўзимни койидим ёмон:
Нега сени ёмон кўрибман, дунё?

Шунда
Құдратингга келтирдим иймон,
Үзингга санолар айтдим, раббано!

Шунда
асал исин түйди думоғим,
Күрдим – еллар елар капалак қувиб.
Титради тараддуд билан дудоғинг,
Күзларингни юмиб... күзларингни юмиб...

Шунда
Бор умримга афсуслар чектим,
Құзғұн қанотидан ёмғир кутибман.
Чорак аср яшаб, юз марта севдим.
Ох, кимни севишни билмай ўтибман!

Шунда
Күзларимни очди мұхаббат,
Тошқынлар ўтдилар қалбимни ювиб.
Севгилим, сен энди кетмагин фақат
Күзларингни юмиб... күзларингни юмиб...

1993 й.

БИР ЛАҲЗА

Бир лаҳзада баҳор сенга бўлар куз –
Толеинг бир лаҳза жилмайиб боқса...
Мұхаббатим билан келдим юзма-юз,
Ер ости йўлида... фақат бир лаҳза.

Умрим тупроқ эди, айлана тупроқ,
Оёғим остида тупроқлар оқти.
Бу баҳт – бир-бирига томон кавлаб чоҳ,
Ниҳоят учрашган тутқунлар баҳти!

Бир лаҳза бўлса-да, яшадик бирга,
Дилдан тупроқ кетди, кўздан кетди кир.
Мен нечун шукrona айтмай тақдирга,
Мен уни кўрдим-ку, кўрдим-ку, ахир!

Азиз қадамжолар мен учун тамом,
Уларга таъзимлар қиласай нега мен?
Ҳар куни шошаман еrosti томон,
Фақат ўша жойга бошим эгаман.

Бугун сескантириди, бир совуқ савол,
Тилимни тишладим, тишларим синди.
Наҳот, ер устида бизга йўқ висол,
Наҳот, ер остида кўришсак энди?!

1994 й.

ҲОЗИР

Ҳозир кўлингиз ёйсангиз қанот бўлар,
Қадам ташласангиз қорда қолмайди из.
Билиб қўйинг, ҳар қандай қуш бир кун қўнар,
Қачонлардир биз албатта учрашамиз.

Ҳозир имо айласангиз, юлдуз ҳозир,
Ҳилол қошингизга қўнар ҳозир, ой қиз.
Сиз билмайсиз, юрагимда нелар бордир,

Қачонлардир биз албатта учрашамиз.

Ҳозир сизга симёғоч ҳам гуллар тутар,
Балоғат бу саргашт хаёл, бетизгин ҳис.
Мен кутаман, эрта ўтар, индин ўтар.
Қачонлардир биз албатта учрашамиз.

Ҳозир мени менсимайсиз, лаб бурасиз,
Тушингизда шаҳзодалар чўқади тиз.
Мени излаб топиб, йиғлаб гапирасиз,
Қачонлардир биз албатта учрашамиз.

Ҳозир билмайсиз дунёнинг ёлғонини,
Наздингизда мен ёлғончи, мен бетамиз.
Қулоғингизга айтаман қолганини,
Қачонлардир биз албатта учрашамиз.

1994 й.

ЎҒЛИМГА

Умр берсин худойим,
Ғурур берсин, илойим.
Дагарим, эркатойим
Ботир йигит бўлади.

Ҳали қараб турасиз,
Сиз бир тараф турасиз,

Бу дунёга бергусиз
Нодир йигит бўлади.

Бўй бермайди ташвишга,
Ғийбатларга, миш-мишга.
Мен қилолмаган ишга
Қодир йигит бўлади.

Кўзим тегмасин, туф-туф!
Сўзим тегмасин, туф-туф!
Худо хоҳласа, ўсиб,
Оғир йигит бўлади.

Агар тақдир ташлаб тўр,
Бўшанг бўлса, эпсиз ғўр,
Ўшанда ҳам мендан зўр
Шоир йигит бўлади.

1994 й.

МЕН

Мен на қилай, ҳарна қилса, қилди тақдир,
Икки нуқта аро жисмим муаллақдир.
Икки ёққа боқар бўлдим лолу ҳарон:
Бирисининг исми – замин, бири – осмон.

Қай бир кеча ҳилолга май қуйиб ичдим,

Кўзим юмиб, икки қиздан бирин қучдим.
Энди, кимни танладим, деб жоним ҳалак:
Бирисининг исми – шайтон, бири – малак.

Қалдиргочдек икки жойда манзилим бор,
Йўл қараган отам, онам ва синглим бор.
Бу куздаям қайтолмадим, қандоқ қушман?..
Бирисининг исми – Бағдод, бири – Тошкан.

Гарчи умрим чизгилари оддий эмас,
Лекин дўсту душманларим жиддий эмас.
Бир дўсту бир душманим бор – ўзим тенги:
Бирисининг исми шеърдир, бири – севги.

Не қилайлик, ҳарна қилса қилас тақдир,
Бу дайр аро сайrimиз ҳам муваққатдир.
Икки қайиқ бошин тутган бўлар нобуд:
Бирисининг исми – бешик, бири – тобут.

1994 й.

КУЗ

Уч кунда куз келди.
Дунё қариди.
Тераклар бош чайқаб қолдилар маъюс.
Тошлар ўрмалайди анҳор қаърида,
Анҳор қайларгадир шошади ҳануз.

Кўпириб боради қўнғир булутлар,
Ҳадемай ёмғирзор бўлади пайдо.
Ерга қулоқ босиб ётади ўтлар,
Ерданми келади бу мунгли наво?

Мана, устунларга ўралар шамол,
Мана, сув юзига тошади сепкил.
Зериккан, асабий қариқиз мисол
Кўйлакларин йиртиб ташлар атиргул.

Пешайвонда намли патларин тараб,
Загчалар ўзига беради оро.
Булут келаётган томонга қараб
Дунё сузиб борар охиста, дунё...

1994 й.

ОҚШОМ

Оқшом юлдузларни ҳилол уйғотар,
Дарё тўлқинларин шамол уйғотар.
Қайдасан, эй шамол олиб кетган гул?
Мени шу аламли савол уйғотар.

Оқшом юлдузларга боқиб йиғладим,
Дарё түлқинида оқиб йиғладим.
Менам дарё бўлдим, сел-селоб бўлдим,
Юрагим олмадай қалқиб йиғладим.

Тақдирга тан бердим, шукrona айтдим,
Тупроққа айланиб, тупроққа қайтдим.
Аммо оқаверди асов юрагим
Оқшом юлдузлари чақнаган пайти!

Оқшом юлдузларни ҳилол уйғотар,
Дарё түлқинларин шамол уйғотар.
Сени тушларимда кўриб, чақирсанм,
Мени бир бегона аёл уйғотар.

1994 й.

БИЛГИМ КЕЛАР

Бағрида қўнғироқлар қўмилиб кетган сахро,
Неча жайронлар ағнаб, чўмилиб кетган сахро,
Этикларнинг қўнжидан тўкилиб кетган сахро,

Сахро, менинг аламим кимники, билгим келар.

Шовуллаб турган дарё, довуллар урган дарё,
Соҳиллар бузган дарё, ороллар қурган дарё,
Азалдан абадгача қондек юргурган дарё,
Дарё, менинг аламим кимники, билгим келар.

Чексиздан чексизгача чўзилиб кетган само,
Юлдузларни кафтида тангадек отган само,
Кўксига қуёш ботган, ойни уйғотган само,
Само, менинг аламим кимники, билгим келар.

Эй билиб турган дунё, эй кулиб турган дунё,
Шамоллардан қамишдек букилиб турган дунё,
Кўнглида юки борга юкиниб турган дунё,
Дунё, менинг аламим кимники, билгим келар.

Бегонага гина йўқ, гина қиласман асло,
Сен ёр топдинг муносиб, менинг ёримдир худо.
Сени эслагим келмас, қийналгим келмас, аммо,
Аммо, менинг аламим кимники, билгим келар.

1994 й.

МУҲАББАТСИЗ ВИСОЛ ҲАҚИДА ҲИКОЯ

Муҳаббатсиз кечди бу висол,
Мен муродсиз мақсадга етдим.
Туни билан ялинди аёл,

Келаман деб алдадим – кетдим.

Йўлкўрсаткич бўлди хазонлар,
Дайдибадар елга айландим.
Ўтди ойлар, ўтди замонлар,
Яна ўша менга айландим.

Яна бордим тиланиб висол,
Ҳасратимни айтдим- айтмадим.
Мени итдек ҳайдади аёл,
Мен вафодор итдек... кетмадим.

Ташна эдим, ичим ёнарди,
Лойқа бўлсин, сув керак эди.
Шу кеч фақат уни хоҳлардим,
Менга фақат у керак эди.

У барибир қилмади шафқат,
Қулфлаб олди дарбозасини.
Юлдузларни қучгунча шафақ
Пойлаб ётдим остонасини.

Тонгда сўқдим, бўралаб роса,
Қасам ичиб, қайтдим ортимга.
Бугун кимдир, фаришта, деса,
Ўша аёл келар ёдимга.

1994 й.

ҚЎРДИМ

Воҳада гуллаган боғ кўрдим,
Боғ ичра гулсиз бир шоҳ кўрдим.

Юракка қарадим – доғ кўрдим,
Сочингда бир тола оқ кўрдим.

Оғриди кўнглимнинг энг туби,
Унутиб эдимми маҳбубам?
Бу, балки, битмаган мактубим,
Сочингда бир тола оқ кўрдим.

Ошиқиб ўтдим мен, дил шошди,
Мени капалаклар алдашди.
Ўзимдан кетдиму адашдим,
Сочингда бир тола оқ кўрдим.

Бир умр интилиб нурга мен,
Бир толим нур топдим зўрға мен.
Бу менинг айбиммас, тўғрими?..
Бу менинг айбиммас, тўғрими?..

Сочингда бир тола оқ кўрдим...

1994 й.

БАРМОҚЛАРИНГ

Бармоқларинг бирам нозик,

Лабинг, эй бокирам, нозик.
Юракда бор ярам нозик –
Бу ҳам иноятдир манга.

Олов кўрдим андалибни,
Сани гул деб алданибди.
«Айт, ёқмасин бул ғарибни...» –
Сандин шикоятдир манга.

Баҳрасизман бўйларингдан,
Хабарсизман ўйларингдан.
Кетолмасман кўйларингдан –
Бу йўл ҳидоятдир манга.

Ситамларинг агар оздир.
Керак – боғла, керак – остир!
Жабру жафоларинг ростдир,
Васлинг ривоятдир манга.

Умидим бор, дилинг топсам,
Бир қаро қун қўлинг ўпсам,
Ўпиб сўнгра ўлим топсам,
Ушбу кифоятдир манга!

1994 й.

ҚАЛБИ БУТУН ОДАМ

Қалби бутун одам бир кун англар экан:
Фазо тўла оҳанг экан, ранглар экан.
Сабо ўпган атиргулнинг энтиkkани –
Етти фалак айвонида янграп экан.

Етти фалак айвонида нигоҳимиз,
Дунёбехабармиз, само – огоҳимиз.
Кафтларимиз бошимизда қалқон эмас,
Паноҳимиз қалбимизда, паноҳимиз.

Қалбимизда паноҳимиз тинглар экан,
Ёлғон оҳлар урсак чиндан инграр экан.
Ҳаммага ҳам насиб этмас ҳабиб тушмак,
Ҳатто ажал ҳам одамни танлар экан.

Ҳатто ажал ҳам ўзини олмасин, дўст,
Сувга ташланг оққан сувнинг олмасин, дўст.
Ёлғиз ёрга етолмасдан қолган ёмон,
Қалби бутун одам ёлғиз қолмасин, дўст.

Қалби бутун одам бир кун англар экан,
Фазо тўла оҳанг экан, ранглар экан.
Эй ёр, назар ташлаб тургин юрагимга –
Қарамасанг, тошойна ҳам занглар экан.

1994 й.

ЎТЯПМАН

Бағримдан биёбон яралгани чин,
Бир ён – Даشت қипчоқ, бир ён – Чин-Мочин.
Қўнғироқ овозинг, қўнғироқ сочинг.
Қўнғироқларингни кутиб ўтяпман.

Беҳад сабоқ бермиш менга гарди дун,
Ўтди Афлотун ҳам, кетди Фаридун.
Уларга боқмасдан ҳануз бағри хун
Ҳижрон китобларин титиб ўтяпман.

Сен кеча хонзода эдинг беписанд,
Қул эдим оёғу кўнгли кишанбанд.
Ҳазратдан қолган ишқ достонин банд-банд,
Сўзма-сўз қайтадан битиб ўтяпман.

Юзингдаги парда – мавжланган сароб,
Симларин чўғ қилиб экмоқда офтоб.
Очиқсам, ич-этим ерман, эй моҳтоб,
Чанқасам, кўз ёшим ютиб ўтяпман.

Қайрилма кипригинг ҳаққига қасам,
Дунё гумроҳ эди гар мен келмасам.
Дилда гоҳи умид, гоҳида алам,
Дунёнинг қўлини тутиб ўтяпман.

1994 й.

МЕТРОДА

Метрода сайр қилиб юрмайди ҳеч ким,
Бирор ишдан қайтар, бирор сайдан.
Кимдир ҳамроҳларин кузатади жим,
Кимдир рўзномани икки айирган.

Мен ҳам қайтаётган эдим уйимга,
Юмушлардан толиб, хаёлга толиб.
Бекатдан сен чиқдинг оппоқ қуюндей,
Кўнглимга чирпирак ғалаён солиб.

Гўё танимадинг. Тутқични тутиб,
Маъюс жилмайганча толдинг хаёлга.
Тургим, боргим келди. Элни унутиб,
Сени кўмгим келди минг бир саволга.

Ёдимда чақнади қасамёдларим,
Бир замон сеники бўлган ҳаётим...
Ёнингга бормадим, бора олмадим,
Ўзимни аядим, сени аядим.

Кейин тушиб кетдинг. Сезмадинг гўё,
Қайрилиб боқмадинг, эй сунъий йўлдош.
Мени аядингми, ўзингними ё?
Қиз қалби қизғалдоқ эмас, тилсимтош!

Муҳаббат – пуч нарса, муҳаббат – ёлғон!
Орзулар, қайғулар, туйғулар – майда.
Биласан, пойимда йиглайди хазон,
Негадир уйга ҳеч боргим келмайди...

1994 й.

АФСУС

Телефон гардишини айлантираман,
Қўнғироқ чорлайди сени бехуда.
Мен сени жудаям яхши кўраман,
Овозинг эшитгим келади жуда.

На чора?
Кечмишдир энди ҳаммаси,
Лабингга лаб қўйиб ичганим бўса...
Бизни боғлармиди шучувалган сим,
Тақдир ришталари узилган бўлса.

Тақдирга тадбир йўқ.
Хоҳ йифла, элан,
Бу эпкин ўйнайди кўнгил кулини.
Ахир тўсолмайсан кипригинг билан
Кўзларингга тўлган қайғу селини.

Мен сени ҳалиям яхши кўраман,
Товушинг эшитгим келади жуда.
Телефон гардишини айлантираман,
Қўнғироқ чорлайди, аммо бехуда.

Кўхи қофга қадар кетардим, Лайлім,
Кўзингни бир бора кўрмоқлик учун.
На чора?..
Бу чархга қурбим келмайди,
Афсус, бу гардишга етмайди кучим.

1994 й.

МЕНИ ДЕСА...

Осмонимни обод қилган қамар эдинг,
Балолардан сақлагуучи тумор эдинг.
Кўзларимга мудом кўзи хумор эдинг,
Йўлларимни ёшинг билан ювар эдинг,
Мени деса жонингни ҳам берар эдинг.

Жон чекардинг озор етса гар жонимга,
Минг алдасам, ишонардинг ёлғонимга.
Ногоҳ тикан ботар бўлса товонимга
Тиканларни кипригингда терар эдинг,
Мени деса жонингни ҳам берар эдинг.

Гулми эдинг, боғдан ўзим юлганмидим,
Қулми эдинг, сени сотиб олганмидим.
Бир кун ёлғиз қолишимни билганмидим...
Нечун менга ҳайрат ила қаарар эдинг,
Мени деса жонингни ҳам берар эдинг.

Япроқларга шодон-шодон сўйлардим мен,
Гулбоғларга пинҳон-пинҳон бўйлардим мен,
Сени ўпиб, бегонани ўйлардим мен,
Асли менга сен ҳаммадан керак эдинг,
Мени деса жонингни ҳам берар эдинг.

Йўқсан, сени йўқлаб йўллар қарагим йўқ,
Юрак ютиб борай десам, юрагим йўқ.
Ўзимга ҳам энди мени керагим йўқ,
Мени ҳатто мендан зиёд севар эдинг,
Мени деса жонингни ҳам берар эдинг.

1995 й.

ИЗСИЗ КЕТДИ

Изсиз кетди шарқираган анҳорларим,
Эсиз кетди гуркираган баҳорларим,
Кўзларимдан киприк каби тўкилдилар
Севганларим, дилбарларим, дилдорларим.

Севдим юртнинг шамшодию арчасини,
Суидим сойнинг сокинлиги, сачрашини.
Ўнта қизни севган бўлсан, ўрни бошқа,
Қирқта бўлса, қилиғи хуш барчасининг!

Мен дарахтман, япроғи бор, илдизи йўқ,
Хазон қучган тупроқдирман, гул иси йўқ.
Осмон тўла юлдузларни кашф айлаган
Мунажжимман – манглайида юлзузи йўқ.

Гоҳо гуллар сочди менга куз-қишлигарим,
Гоҳо куллар сочди таниш-билишларим.
Бугун ёлғиз ўйланаман, ўртанаман:
Урмадими гўзалларнинг қарғишлари?

Бу йўл менга сайр эди, сайил эди,
Севгисиз кун – ҳафта эди, ой – йил эди.
Мен қизларни алдашни кўп истамасдим,
Қизлар ўзи алданишга мойил эди.

1995 й.

АЗОБЛАРИМ

Набижон акага

Ҳилол янглиғ очиқ қолди сўроқларим,
Еллар қувнаб-қувнаб титди вароқларим.
Ўйнаб-ўйнаб тўқилдилар япроқларим,
Япроқларим бирин-кетин кетаверди,
Кетган сари азобларим ортаверди.

Жилға бўлиб етолмадим дарёларга,
Турна бўлиб кетолмадим самоларга,
Карвон бўлиб кўмилмадим сахроларда,
Карвонларим турнақатор ўтаверди,
Ўтган сари азобларим ортаверди.

Чанг тегмаган гул кўрмадим гулзорларда,
Бир покиза дил кўрмадим дилдорларда,
Бу дилдорлар қатор туриб бозорларда
Кўнгилларин матоҳ каби тутаверди,
Тутган сари азобларим ортаверди.

Ота уйим эшигида чим бўлмадим,
Сўритокни боғлаган бир сим бўлмадим,
Биродарлар, ким бўлдим мен, ким бўлмадим?
Онам юзим унутса-да кутаверди,
Кутган сари азобларим ортаверди.

Энди, айтинг, мен қарими, отам қари?
Мен отамдан кўра сўнгги йўлга қарийб.
Дилим ўлди фожеамдан шеър ахтариб,
Пешонамга хаёт шеърлар битаверди,
Битган сари азобларим ортаверди.

1995 й.

СЕВГИ

Йўғу боримга боис борлиқсан, севги,
Ягона ёрдан ёлғиз ёрлиқсан, севги.

Юрагимни тарс ёрган лаззатсан, лаззат
Онгимдаги абадий оғриқсан, севги.

Капалак чанг чалганда сочилган чангсан,
Чумоли торта келган тортиқсан, севги.

Момо Ҳаво тўймаган ҳавосан, ҳарир,
Одам Ато сўймаган жонлиқсан, севги.

Чўкаётиб тутганим хассан, мен учун –
Севгилимдан минг карра ортиқсан, севги.

1995 й.

АЛВИДО

Алвидо, эй хуш хаёлларим,
Сизни чангдай пуфлаб учирдим.
Хаёт, сизга йўқ саволларим,
Хаёт, хаммасига тушундим.

Енгим билан артдим ёшимни,
Кўз олдимдан тарқади туман.
Энди юртнинг гулу тошини
Ақл кўзи билан кўраман.

Кечагина ҳув элас-элас
Юлдуз менинг дея ўйлардим.
Титроқ эмас, қалтироқ эмас,
Мен қалдироқ бўлиб куйлардим.

Юзларимга сув урди само,
Сескандиму ўзимга келдим.
Кимлигимни сездим аввало,
Кейин ҳеч киммаслигим билдим.

Бу камолми ёки заволим,
Қуврадимми ё қайта ундин,
Хаёт, сизга йўқдир саволим,
Хаёт, гапингизга тушундим.

1995 й.

ҚАЧОНДИР

Қачондир довдираб турган қулунлар,
Қуёшни илк бора кўрган қулунлар,
Туёғи чалмасиб турган қулунлар
Учкур саман бўпти аллақачонлар.

Қачондир ургандим унга бошларим,
Пойдевор бўлиби чўтири тошларим.
Кулайми-йиғлайми, азиз даштларим
Боғу чаман бўпти аллақачонлар.

Қачондир осмонни ағдаарди ҳам,
Димофим ачишди, кўзга келди нам:
Мени елкасида кўтарган акам –
Қадди камон бўпти аллақачонлар.

Қачондир кўзида кўргандим юлдуз,
Юзи олма каби таранг ва қирмиз.
Менга рўмолчасин берган ўша қиз –
Ранги сомон бўпти аллақачонлар.

Қачондир бу ердан юзим буриб мен
Юрибман, юрибман, тинмай юрибман,
Олисда ҳолимни билмай юрибман –
Менга ёмон бўпти аллақачонлар!

1995 й.

ИҚБОЛ

Туманли очунда туман йил ўтди,
Ўтди муножотга айланган ғани.
Илтижо – гадони
тўрва – гўр ютди,
Акс-садо қолди:
«Иқбол қани?!»

Сочини ой ювган малаклар ўтди,
Зийнатдан бўғилган билаклар ўтди,
Чимилдиқдан парқув тилаклар ўтди.
Ўтди...

Мўмиё – умиддан кўкраги дуркун,
Исмимни лабига муҳрлаб ҳамон
Жовдираб йўл қарап ҳар кун
Тутанхамон.

Танқис ҳаводирман,
танқис сувдирман,
Ялангбо парига туш бўлган ботир,
Азизлар манглайн текизган ерман,
Мени сўраб тонглар эланаётир,
Ялинаётир...

Мен яна...

Бир товон тегишига зор,
Кўчада сочилиб ётган тупроқман,
Оловмавж соchlарга қўнолмаган қор,
Бир тўлқин зулфларга интиқ тароқман.
Биргина билакни боғлай олмаган,
Билакузуқдирман, қучоғим бўм-бўш,
Фақатгина бир қиз ёдлай олмаган
Бир сўзман –
эгасиз ташландиқ товуш...
Анча бўлди бунга.

1995 й.

СИЗГА

Калаванинг учи ёниб келмоқда,
Бир куни телефон портлар хонамда.
Шумхабар кечикиб келар қишлоқдан,
Эҳтимол, отамдан, балки онамдан.

Томирларим ёнар юракка қараб,
Юрак лаҳзаларни санар асабий.
Қишлоққа кечикиб борганда хабар
Изим ўчган бўлар бир кема каби.

Ҳар битта қадамим сизнинг саноқда,
Пайқайсиз кўзларим қизарса агар.
Дилимда муқаддас хислар ўлмоқда,
Сиз бундан ҳеч қачон топмайсиз хабар.

1995 й.

ЁЛҒИЗ

Милён йилда мени яратди ҳаёт,
Мени сўраб, тоғлар қатор чўқди тиз.
Наҳот англамайсан, билмайсан наҳот,
Ахир мен биттаман, ягона, ёлғиз.

Буғланиб, қайтадан тўкилади сув,
Қуёшдан ишорат – кўз ёрап илдиз.
Мен, ахир уларга ўхшамайман-ку,
Ахир мен биттаман, ягона, ёлғиз.

Ҳар элат ўзича атар шамолни,
Мингта исм билан яшайди юлдуз.
Сен қайдан топасан бошқа Иқболни,
Ахир мен биттаман, ягона, ёлғиз.

Нафасим – ғанимат, сўзим – ғанимат,
Фожия – пойимдан узилган ҳар из.
Менинг нигоҳларим энг эзгу неъмат,
Ахир мен биттаман, ягона, ёлғиз.

Яратганга бориб айтаман сени!
Ўзи хукм этсин одил ва холис.
Мен қатиб келмайман, тушуняпсанми?
Ахир мен биттаман, ягона, ёлғиз...

1995 й.

БИР КУН

Бир кун келиб, қабоғинг қирғоқ бўлади,
Икки чашминг – иккита ирмоқ бўлади,
Кипригингдан дилда мавж – титроқ бўлади,
Ўшанда ҳам битта ман денгиз бўламан.

Бир кун келиб, бармоқларинг шох бўлади,
Тирноқларинг биттадан япроқ бўлади,
Бесамар бош қўйганим – тупроқ бўлади,
Ўшандада ҳам битта ман илдиз бўламан.

Бир кун келиб, чор атроф чорбоғ бўлади,
Ойдай тўлиб, олмаларинг оқ бўлади,
Деворингга эпкин урган – ох бўлади,
Ўшандада ҳам битта ман олис бўламан.

Бир кун келиб, айрилиқ адог бўлади,
Тоғни қучиб, кўзёш тўккан – тоғ бўлади.
Сенинг умринг дунёдан узок бўлади,
Ўшандада ҳам битта ман ёлғиз бўламан.

1995 й.

ЗЕРИКИШ

Мен бошимни ўзим олиб кетаман,
Сойда оқизаман уни, майлига.
Фақат айтинг, борми олам этаги,
Макон борми сизни эслатмайдиган?

Карбало даштида ётаман тўзғиб,
Юзимга ой кукун сепсин майдалаб.
Фақат чиқмайсизми ёнимдан ўсиб,
Замон борми сизни эслатмайдиган?

Семурғга юрагим берай ёлвориб,
Тақдиргамас, ёвуз қушга берай тан.
Фақат айтинг, кўкда ҳаловат борми,
Осмон борми сизни эслатмайдиган?

Мени эзмайдиган дақиқа қайда,
Кесак борми мени кесатмайдиган.
Фақат сиз чиқасиз йўлимни пойлаб,
Имкон борми сизни эслатмайдиган?

Тилимни чайнадим, ўйдим кўзни ҳам,
Қулоғимга урдим заҳарли тикан.
Фақат кимга борай, айтинг, эй одам,
Инсон борми сизни эслатмайдиган!

1995 й.

СЕСКАНДИМ

Сескандим. Сочимнинг остигача тер,
Осмон кемшик тишин кўрсатиб кулди.
Ўтларга ўраниб қунуш тортди ер...
Тушимда энг яқин одамим ўлди.

Шундоғам бор бўйим шундоқ ғам эди,
Туманлар ичидаги совқотганларим...
Менинг бой берганим, наҳот кам эди,
Каммиди ўнгимда йўқотганларим?

Кечагина қуюн хўплади-кетди,
Бир жаҳон қувончим – бир ҳовуч гулни.
Бу нечук ситаму не таҳқир энди? –
Тушимда энг азиз одамим ўлди.

Сойда тош сакратган тоза болайдим,
Сой суви сачради – кўзда ёш бугун.
Ўша тошлар қайта келдилар дайдиб,
У тошлар улғайди – қабртош бугун.

Оғридим – барқ урган дараҳтдай куйдим,
Шохларим дилимни тирнади, юлди.
Бошимга юлдузни тупроқдай уйдим –
Тушимда энг азиз одамим ўлди.

Кўнглимни ўпганди масъум, меҳрибон,
Мен унга саждалар қилгандим қадим.
Азизим... Азизам... Энг азиз инсон...
Фақат эслолмадим... Эслай олмадим...

1995 й.

ЭСИМДА

Эсимда ҳамма-ҳаммаси:
Кўзлар. Бармоқлар. Гул. Атири...
Сиз ҳам унумагансиз,
Мактубларингиз йўлдадир.

Балки эртага оларман,
Майлига, битта сўз, бир сатр.
Энг муҳими, мен биламан –
Мактубларингиз йўлдадир.

Умрим шамолларга кулгу,
Саргашта айлади тақдир.
Адашиб-адашиб келар-ку,
Мактубларингиз йўлдадир.

Ҳаётим ўзгарар батамом,
Кўнглим кўзадек тўладир.
Сарҳуш яшайдирман ҳамон –
Мактубларингиз йўлдадир.

Ўн йил ўтибди. Ўн йил...
Бу менга ягона далдадир.
Ҳар тонг бир орзиқиб олар дил –
Мактубларингиз йўлдадир.

1995 й.

ДЕРАЗА ПАРДАСИ

Дераза пардаси елкандай шишиди,
Яна сени ўйлаб кўнглим увишди.
Сени олиб кетди қайси дарёлар?
Ҳамроҳинг бўлдилар қандай саболар?

Хонамга настарин бўйи бўйлади,
Сочлари райхоним, сени ўйладим.
Бўйинг тўкилдими олис боғларга?
Кўнглинг кўниқдими қарға, зоғларга?

Каптарлар бир-бирин суйиб ўпишди,
Хаёлим сен томон қуш бўлиб учди.
Сен нечун кетдинг, мен нечун кетказдим?
Қанотимга ўзим шикаст етказдим.

Дераза рахига бошимни қўйиб,
Ўйладим, ёмғирсиз ўтдими тўйинг?
Йифламадим, фақат хўрсиндим холос,
Боладек жимгина ўксиндим холос.

1995 й.

АЛАНГЛАЙСАН ОЁҚ УЧИДА...

Аланглайсан оёқ учида,
Қиёфалар бегона бари,
Бозорйўли – қайноқ кўчадан
Мени тополмайсан, дилбарим.

Мен ҳаммага араз урганман,
Гўё ҳеч ким билмас қадримни.
Китоб хиди босган ҳужрамда
Ўзимга айтаман дардимни.

Сен – капалак каби беғубор,
Сен – ниначи каби ўйноқи.
Алданишга тайёрсан такрор,
Қандай гўзал, тоза гуноҳинг!

Мен ўзимча ҳаммадан буюк,
Мен ўзимча ҳаммадан хафа.
Шеър ўқийман овозим қўйиб –
Ярмиси рост, ярми – фалсафа.

Аланглайсан оёқ учида,
Хозир учиб кетгудек гўё.
Мени бу одамзот ичидан,
Дилбар, топа билмассан асло.

1996 й.

ТУБИДА ТОШ ДУМАЛАТИБ...

Тубида тош думалатиб сойлар ўтди,
Елкасида ярак-ярақ ойлар ўтди.
Қамишларнинг бойламида найлар ўтди,
Сиздан теккан изтироблар ўтмади, ёр,
Кўзларимдан кўзларингиз кетмади, ёр.

Туёғидан тилло сочиб жайрон ўтди,
Неча кўшки обод кўнгли вайрон ўтди,
Ҳаммаси ҳам бу ҳолимга ҳайрон ўтди,
Сиздан теккан изтироблар ўтмади, ёр,
Кўзларимдан кўзларингиз кетмади, ёр.

Рўмолини қанот қилган пари ўтди,
Кўз учida менга қарай-қарай ўтди,
Нигоҳлари жонимдан ҳам нари ўтди,
Сиздан теккан изтироблар ўтмади, ёр,
Кўзларимдан кўзларингиз кетмади, ёр.

Шамол ўтди, булут ўтди, ёмғир ўтди,
Қаҳратоннинг қадамлари оғир ўтди.
Қоработир ўтди, Зухро, Тоҳир ўтди,
Сиздан теккан изтироблар ўтмади, ёр,
Кўзларимдан кўзларингиз кетмади, ёр.

Бир зум қалбим дарчасидан зиё ўтди,
Билмай қолдим чин ўтдими – рўё ўтди,
Сиз ўтдингиз бу дунёдан дунё ўтди,
Сиздан теккан изтироблар ўтмади, ёр,
Кўзларимдан кўзларингиз кетмади, ёр.

1996 й.

КҮЛАНКА

Хушнуд лаҳзаларим бўлдими? Бўлди...
Ўчоқдан қучоққа келди аланга.
Паймона шаробга тўлдими? Тўлди...
Қалбда эса ўша оғир кўланка.

Хуррам сонияда ҳар бир ҳужайрам
Атиргулдек бўлиб оқди юракка.
Қумрилар оввора мен учун сайраб...
Қалбда эса ўша оғир кўланка.

Хушбаҳт онларимни эслайман: далда,
Кўмилиб ётибман ўту ўланга.
Чигиртка билан ой авж келган палла...
Қалбда эса ўша оғир кўланка.

Шу ерга элтади йўл ниҳояси,
Шу жойда ҳаммаси ажрар бўлакка.
Бу – Унинг кўзимдан кирган сояси...
Қалбда эса ўша оғир кўланка.

1996 й.

ХАЗОН СОКИН ҚУЙИЛАРДИ

Хазон сокин қуйиларди – кеч куз эди,
Кўнглим куздан абгор эди – муз-муз эди.

Нигоҳимдан дийдираган ҳашоратлар
Кечагина парпираган юлдуз эди.

Остонадан оёқ узиб чиқиб кетдим,
У остона эмас, балки илдиз эди.

Афсун теккан каби барча яқинларим,
Қанча яқин борсам шунча олис эди.

Бутун дунё қарши эди менга, рухим –
Қиличмонанд яланғоч ва ёлғиз эди.

Заҳар ичиб сўнг пушаймон бўлган каби
Бу оламдан кўнглим тўла афсус эди.

1996 й.

ЕТИБ КЕЛДИМ

Етиб келдим, мана муҳаббат юрти,
Тилимда тупукдай қуриди қалом.
Эшик ҳалқасини уч бора урдим:
Ассалом... Ассалом... Ассалом...

Мен гулшан кутгандим, гулхан кўринди,
Сафо излаб, топдим қип-қизил сахро.
Юзимга уч карра ҳовур урилди:
Марҳабо... Марҳабо... Марҳабо...

Наҳот оташгоҳлар орзу қилганим?
Наҳот олов ичра қоларман мангур?
Ажаб, хузур топди рух ила таним:
Алҳамду... Алҳамду... Алҳамду...

Танидим. Ва секин ўзимдан кулдим,
Қулинг қуллуғини қабул эт, эй ёр!
Афсус, бесар умрим, эсиз ҳайф умрим:
Истиғфор... Истиғфор... Истиғфор...

Хушбўй чечаклардан буаркан юзни,
Май, чолғу, қизлардан бўларкан жудо,
Ҳеч ким мендек шодон айтмас бу сўзни:
Алвидо... Алвидо... Алвидо...

1996 й.

БИРДАН-БИР

Бирдан-бир ўйноқи, шафтоф рух елди,
Шаккар совурилди бебош шамолда.
Биринчи қор каби биринчи севги
Фақат осмондадир, фақат хаёлда.

Ерда кўзёшими ё сувми эди?
Билмадим, лекин қор эмас ҳар ҳолда.
Биринчи қор каби биринчи севги
Фақат осмондадир, фақат хаёлда.

Қадим қонунларни бўлмайди енгиб,
Ким уни асраган, ким тутиб қолган?
Биринчи қор каби биринчи севги
Фақат осмондадир, фақат хаёлда.

Менинг соchlаримга битсайди сезги,
Агар тил бўлсайди сенинг рўмолда.
Биринчи қор каби биринчи севги
Фақат осмондадир, фақат хаёлда.

Дарвоқе, бу ерга не сабаб келдим?
На савол, на жавоб бор бу аёлга...
Биринчи қор каби биринчи севги
Фақат осмондадир, фақат хаёлда.

1996 й.

КЎЗИМГА ИШОНМАЙМАН

Сочинг булоқ сувидек бармоғим аро тошди,
Вужудинг шамол каби қучоғим аро тошди.
Ҳилолни чилтор этиб, кипригинг чалди чолғу,
Юрагим селоб бўлиб, қароғим аро тошди:
“Кўзимга ишонмайман, наҳотки ўзингсан шу?!”

Биринчи бор кузатдим нур сирғалиб оқишин,
Биринчи бор чақмоққа тўлдирдим қиз оғушин.
Биринчи бор аламсиз руҳга қоришиди ёғду.
Биринчи бор ўзимга ёқиб қолди товушим:
“Кўзимга ишонмайман, наҳотки ўзингсан шу?!”

Тунги чорбоғда анор тисирлаб ёрилади,
Энг сара доналари тупроққа қорилади.
Дилгир ётарман тинглаб, кўзга келмайди уйқу,
Наҳот мудом камолдан заволга борилади?
“Кўзимга ишонмайман, наҳотки ўзингсан шу?!”

Гоҳи шундайки, ўша чоғни топмоқ мумкиндай,
Ўшандай қучмоқ яна, шундай ўпмоқ мумкиндай,
Яна кўрмоқ мумкиндай лабингда тоза кулгу,
Жавоби шарт бўлмаган гўзал сўроқ мумкиндай:
“Кўзимга ишонмайман, наҳотки ўзингсан шу?!”

1996 й.

КУЗНИ БЕЛГИЛАМАС

Кузни белгиламас биттагина қуш,
Қайғурманг бир дона япроқ сарғайса.
Ҳали боғингизда куртак отар ниш,
Ернинг ҳовуридек чайқалар майса.

Тасодиф деб билинг ранжитган бўлсам,
Пайқамасдан янги кўйлагингизни.
Эҳтимол хаёлга чўмганман бир дам,
Соғиниб баҳорий бўйларингизни.

Эсингизда борми?
Ҳеч ким йўқ эди,
Ҳеч нарса йўқ эди севгидан бўлак.
Қорнимиз муҳаббат билан тўқ эди,
Севгимиз – бошпана, севгимиз – кўйлак.

Тўпидан эртароқ учар тентакқуш,
Эртароқ сарғаяр энг заиф япроқ.
Фожиа эмасдир ёлғиз хўрсиниш,
Ишқ шаъмин ўчирмас биттагина оҳ.

Аммо эслайсизми?
Қўқон шамоли
Сочингизни ҳамроҳ айлаган пайти
Юзингизни икки кафтигма олиб,
Илк бор исмингизни бошқача айтдим.

Эслолмайсиз.
Майли, куюнманг зинҳор,
Жовдираб осмонга, боғларга боқманг.
Ёдимда, ўшанда бошланган баҳор
Битта сўз, битта қуш, битта япроқдан.

1997 й.

ЮЗ ЮВИБ

Юз ювиб, жилғага тупурганим йўқ,
Кўзин беркитмадим бирор булоқнинг.
Нега бундай қарар – нигоҳлари йўқ,
Нима даъвоси бор экан арвоҳнинг.

Ҳар бир муюлишда унинг шарпаси,
Остида ўлтирас ҳар бир япроқнинг.
Ҳар битта қўшиқда келар нафаси,
Нима даъвоси бор экан арвоҳнинг.

Ўзин ошкор этмас мендан ўзгага,
Гўё мен соҳиби барча гуноҳнинг.
Баъзан китоб ичра, баъзан кўзгуда...
Нима даъвоси бор экан арвоҳнинг.

Кўзим томирига ўша қон қўйган,
Ўша сабабчиси қўлда титроқнинг.
Ўша жигаримни қузғундек ўйган,
Нима даъвоси бор экан арвоҳнинг.

Ўша бўлмасайди, яшардим мангур,
Тинчирман ёпиниб олсам тупроқни.
Кўраман ким билан ўйнар экан у...
Нима даъвоси бор экан арвоҳнинг?

1997 й.

СЕВГИ ДЕГАНЛАРИ

Назокатни қайдан олган капалак,
Гувиллаб, нимадан сўйлайди капитар?
Ниманинг тасвири, айтинг, камалак?
Севги деганлари йўқ бўлса агар.

Не боис қизариб кетди атиргул,
Насимлар нелардан келтирди хабар?
Кимнинг қийноғида тўлғонар сунбул?
Севги деганлари йўқ бўлса агар.

Кимни кутиб чатнаб кетар ҳарсангтош,
Момогулдураклар наҳот бесамар?
Қандай кудрат билан айланар қуёш?
Севги деганлари йўқ бўлса агар.

Илон ҳам қовушар, гарчи захри бор,
Чаён ўз жуфтига тутади шаккар.
Кўнгилнинг юракдан нима фарқи бор –
Севги деганлари йўқ бўлса агар.

1997 й.

ҲИЛВИРОҚ КИТОБ

Ҳилвироқ китобни зарб билан ёпдим,
Кўхна бўй урилиб бузди кўнглимни.
Хазон тўшгидан бир гавҳар топдим:
Висол – муҳаббатнинг гўзал ўлими.

Булутлар учрашди чақмоқлар отиб,
Чақмоқ – соғинчларнинг ойдин гулими?
Ёмғир шивирлади тўклилаётиб:
Висол – муҳаббатнинг гўзал ўлими.

Дарё қучогида тош қотган тошлар,
Эшишиб зериккан севги ўланин.
Дарё тўрт томонга ўзини ташлар:
Висол – муҳаббатнинг гўзал ўлими.

Ёлғизим, бизларни сийлади тақдир,
Минг усулда тўсди борар йўлимни.
Севгимиз безавол яшайди, ахир –
Висол – муҳаббатнинг гўзал ўлими.

1997 й.

ИЗИМДАН СУДРАЛИБ

Изимдан судралиб келаверар йўл,
Рўпарамда ўзин ерга ташлар хор.
Ҳамма мендан сени сўрайди нуқул,
Ҳамма нарса сени кутар интизор.

Манглайи тиришар зинапоянинг,
Панжара кўйлайди мисоли чилтор.
Терлаб кетганини кўрсанг ойнанинг...
Ҳамма нарса сени кутар интизор.

Мени ёлғиз кўриб, инграйди эшик,
Сесканиб тушади суврат ва девор.
Музхона силкиниб йиғлайди – эшит,
Ҳамма нарса сени кутар интизор.

Ўзига тиф уриб қўймаса соат,
Чироқ эса – тамом, қимир этмас дор.
Хонтахта сен учун қилмоқда тоат,
Ҳамма нарса сени кутар интизор.

Ёлғиз мен бепарво, сен менга – ҳеч ким,
Менда на изтироб, на дард, на озор.
Фақат бошқаларга келади раҳмим,
Ҳамма нарса сени кутар интизор.

1997 й.

ШУБҲА

Мен бир ўйинчоқман унинг дастида,
Хоҳласа – хас этар, хоҳласа – тупроқ.
Бу қудрат – бор билан йўқ орасида
Миттигина шубҳа, митти иштибоҳ.

Ахтариб қоламан умримдан маъни,
Сўзлаганим гуноҳ, сукутим гуноҳ.
Покиза болайдим, айнитган мени
Миттигина шубҳа, митти иштибоҳ.

Бемалол дунёни алдашим мумкин,
Ишонгани боғ бор, суюнгани – тоғ.
Менга далда бериб туради тун-кун
Миттигина шубҳа, митти иштибоҳ.

Дўсту ёр ҳақида иккиланмайман,
Шубҳа яксон бўлар исбот келган чоғ.
Фақат унинг юзин бир кўрсам, дейман,
Миттигина шубҳа, митти иштибоҳ.

Шу зарра ғубордан бўлсайдим холи,
Қалбимдан ўчсайди шу арзимас доғ,
Мен яшаб кетардим ҳамма қатори...
Миттигина шубҳа, митти иштибоҳ...

1997 й.

ШАВКАТ РАҲМОН

Учиб-қўниб, учиб-қўниб шом-саҳарлар
Нафис санъат саҳнасида пойга кетди.
Шавкат Раҳмон қайга кетди, биродарлар,
Капалаклар учмайдиган жойга кетди.

Ким қуёшга солди ердан топиб гавхар,
Ким кўнглига шуъла истаб ойга кетди.
Шавкат Раҳмон қайга кетди, биродарлар,
Чироқ ёниб ўчмайдиган жойга кетди.

Чорбозорда сўз ахтарар харидорлар,
Биров катта кетса, биров майда кетди.
Шавкат Раҳмон қайга кетди, биродарлар,
Ёлғон қасам ичмайдиган жойга кетди.

Аёлларнинг банди бўлди қайси мардлар,
Қай дарвешлар чоғир ила майга кетди.
Шавкат Раҳмон қайга кетди, биродарлар,
Тухмат тоши тушмайдиган жойга кетди.

Нағмаларни бас қилинглар, энди етар,
Қўлларингиз бекор дутор-найга кетди.
Шавкат Раҳмон қайга кетди, биродарлар,
Осойишта ухлайдиган жойга кетди.

1997 й.

ХАЗОНРЕЗГИ

Хазонрезги маҳал бағримга
Олиб келдинг яшноқ баҳорни.
Шивирладинг қулоқларимга:
– Айтинг, сизга керагим борми?

Олисларда ўсмирилик ёшим,
Бошгинангдан сочсан изҳорни.
Сабринг тошди, тоқатинг тошди:
– Айтинг, сизга керагим борми?

Ёлғизгинам, нимасин айтай,
Сени кутиб чарчадим, хордим.
Сен йиғладинг, силтадинг қайта:
– Айтинг, сизга керагим борми?

Томофимга келмади бу сўз,
Бир қайсар рух димофим ёрди.
Остонадан боқдинг умидсиз:
– Айтинг, сизга керагим борми?

Қайғу қолди қўзингдек майин,
Кўрдим сочдек тўзғин ифорни.
Шивирладим маҳзун жилмайиб,
– Айтинг, сизга керагим борми?

1997 й.

ШАФАҚҚА ИНГАНСАН

Шафаққа ингансан сайёр қуш каби,
Гүё тупроқ йўлда йўқотган тангам.
Сени эслаш мумкин бир товуш каби,
Сени унуганман. Унуганман.

Биз суйган мажнунтол кесилиб кетган,
Кейин ўтин бўлган,
Кейин аланга.
Кесилган юракнинг яраси битган,
Сени унуганман. Унуганман.

Эсимдан чиқибди ҳатто кўзларинг,
Кўлларинг...
Мен ўзга қўлни тутганман.
Кечир, оғир ботса енгил сўзларим,
Сени унуганман. Унуганман.

Мухаббат...
Кимнингдир ошиғи олчи,
Ошиқ бўлиб, холос, заққум ютганман.
Қайлардадир қолиб кетди рўмолчанг.
Сени унуганман. Унуганман.

Гоҳо дилни эзса тириклик юки,
Гоҳо тўйганимда бу лазиз жондан.
Гоҳида... Бир нафас... Фақат... Ҳолбуки,
Сени унуганман. Унуганман...

1997 й.

БУ ҲАЁТ ЭКАН-ДА...

Бу ҳаёт эканда, кўнгил экан-да,
Гулнинг ихтиёри хору тиканда.
Мен ёрни хор бўлиб севдим, нетайин,
Сув тескари кетди менга келганда.

Тақдир дейин десам, таҳқирга ўхшар.
Туғёним – кўз ёши, исёним – ханда.
Уммон асов бўлса, тўфон ҳам ўжар.
Ионон-имкон борми юрак – елканда?

Бошим эгилдими, синдими қаддим,
Қаламдек мўрт бўлар суянчсиз банда.
Эҳтимол, осмонни тутиб қолардим,
Ёримнинг қўллари турса елкамда.

1997 й.

КЎЗЛАРИНГГА ТЕРМУЛСАЙДИМ

Дараларга қамаб қўйиб бўронларни,
Тинчлатирсам юрақдаги суронларни.
Бир эркалаб, бўйин тўксам райҳонларнинг,
Хузурингга мен ўзимни келтурсайдим,
Кўзларингга термулсайдим, термулсайдим.

Умр тушдек изсиз, шитоб ўтаётири,
Умидимни янчиб, мутаб ўтаётири.
Ой иқида шошқин офтоб ўтаётири,
Шул ҳажрни мен васлга еткурсайдим,
Кўзларингга термулсайдим, термулсайдим.

Эҳромлар ҳам бир кун туроб бўлар экан,
Коинот ҳам тўзғиб, хароб бўлар экан.
Фақат севги мангу ва соф бўлар экан,
Билганимни энди сенга билдирсайдим,
Кўзларингга термулсайдим, термулсайдим.

Кўз ёшларим, шошилмангиз, кетманг тошиб,
Қон юракка малҳам бўлар шўр кўз ёши.
Қувончлардан кечиб, қайғулардан қочиб,
Шеърлар айтиб, йиғлатсайдим, кулдирсайдим,
Кўзларингга термулсайдим, термулсайдим.

Айтгил, ҳамон борми ширин аразларинг?
Саломатми орзуларинг, ҳавасларинг.
Қулоғимдан кетгани йўқ нафасларинг...
Сени яна бир қўришга улгурсайдим,
Кўзларингга термулсайдим, термулсайдим.

1997 й.

ИСТАЙСИЗМИ-ЙЎҚМИ

Истайсизми-йўқми, гардун айлана,
Истайсизми-йўқми, қайтиб келаман.
Соғинмаган кўзингиздан айланай,
Истайсизми-йўқми, сизни севаман.

Ой ботади – юлдузларнинг ҳабиби,
Тонг отади, таънаси йўқ самимий.
Табиатнинг қонунидек табиий –
Истайсизми-йўқми, сизни севаман.

Қучоғига яширмайди хиёбон,
Ўртамиизда удум отлиғ биёбон.
Сизга нима, куйсам ўзим куяман,
Истайсизми-йўқми, сизни севаман.

Чақмоқ калит бўлди қулфи дилимга,
Тегмаган бир қизнинг зулфи дилимга.
Сиздан ўзга хон йўқ мулки дилимга,
Истайсизми-йўқми, сизни севаман

Бошингизда япроқ бўлиб айтаман,
Пойингизда тупроқ бўлиб айтаман.
Тупроқдаям муштоқ бўлиб айтаман,
Истайсизми-йўқми, сизни севаман.

1998 й.

ЁДИНГДА ҚОЛМОҚЧИ ЭДИМ

Фузулий лутф этиб кетган бир замон,
Гўзаллар вафосиз, алдоқчи дедим.
Ёнингда қолишига йўқ эди имкон,
Мен сени ёдингда қолмоқчи эдим.

Негадир истардим қийналишингни,
Юрагингга каманд солмоқчи эдим.
Онангга айтолмай қолсанг тушингни...
Мен сени ёдингда қолмоқчи эдим.

Дўстлар кечиб қўйган эди баҳримдан,
Кимлардандир қасос олмоқчи эдим.
Ҳайдаб чиқардилар ҳаётларидан,
Мен сени ёдингда қолмоқчи эдим.

Аламим, ҳасадим, гинам туфайли,
Эҳтимол устингдан кулмоқчи эдим.
Соғинсанг, ўртансанг, йиғласанг майли,
Мен сени ёдингда қолмоқчи эдим.

Кўзингни кўзимга бермадинг сира,
Ишондингми, йўқми, билмоқчи эдим.
Сени кўп ўйладим. Шеър ёздим қара,
Мен сени ёдингда қолмоқчи эдим.

1998 й.

ТИЛЛО ЗАНЖИР

Бўйнингизга тилло занжир солган ким?
Тилло занжир солиб боғлаб олган ким?
Ҷайси баланд қўрғонларнинг гулисиз?
Кулсангиз ҳам бунчалар қайғулисиз?

Моҳитобонмисиз булатга тутқун?
Ёки жайронмисиз бургутга тутқун?
Ёки сойнинг эрмаги – сумбулисиз?
Кулсангиз ҳам бунчалар қайғулисиз?

Ё жилғасиз ўзанидан адашган,
Ё юлдуси ногоҳ ерларга тушган,
Ёки қора қисматнинг бир қулисиз?
Кулсангиз ҳам бунчалар қайғулисиз.

Мен-ку ҳасрат, қайғуларга қўнганман,
Ҳаммасини шеърларимга қўмганман.
Ҷайси шоирнинг эзилган дилисиз?
Кулсангиз ҳам бунчалар қайғулисиз?

1998 й.

ДАДАМ

Ойдай юрагимда доғим бор энди,
Кулфат ўзимники, таскин-далдам йўқ.
Узоқда ишонган боғим бор эди,
Суянган тоғим йўқ – энди дадам йўқ.

Ишим юришмайди, йўлим унмайди,
Дуо берадиган тоза одам йўқ.
Гугуртчўп синади, шамим ёнмайди,
Нури илоҳим йўқ – энди дадам йўқ.

Уйга кирсам ўксиб беради қўнглим,
Кўчада юзимда дарду алам йўқ.
Дада, деб чақирсам кулади ўғлим,
Ўғлим, паноҳим йўқ – энди дадам йўқ.

Ёнингизда менга жой йўқми? Келдим.
Ҳаммадан розиман ўч ва таънам йўқ.
Мен жуда олисни қўзлаган эдим,
Нетай, ҳамроҳим йўқ – энди дадам йўқ.

1998 й.

ЙЎЛИМ БОШҚА

Боларининг кўнглин кўринг – гул танлайди,
Кўкрагимда қизил гул бор – гулим бошқа.
Кўз ёши ҳам юзга тушса йўл танлайди,
Ҳамма бошқа йўлда, менинг йўлим бошқа.

Сизлар учун унutilган эски тушман,
Дафтарларда исмим узра чизик тушган.
Ақлигамас, савқига бўйсунган қушман,
Кўзлаган манзилим бошқа, элим бошқа.

Қулоғимдан юракка бир сас ўтади,
Шитир-шитир хазон ила хас ўтади,
Ҳаёт қандай яшамоқдан дарс ўтади,
Аммо ҳаёт бошқа экан, илм бошқа.

Баҳорги сой каби жўшиб, тўлиб олсан,
Гулдуракдек самоларда қулиб олсан,
Бир муносиб ажал топиб, ўлиб олсан,
Кейин мени йўқламаса ўлим бошқа.

1998 й.

КУЙГАНЁРДА ЁЗИЛГАН ШЕЪР

Мени ёмон ранжитдинг,
Сендан қаттиқ хафаман.
Лекин сендек куйдирги
Қизни қайдан топаман.

Севги, севги, дер экан,
Севги дилни ер экан.
Қизга меҳринг бергунча
Музга бағринг бер экан.

Булоқдек қайнаб ётсам,
Сочингни ўйнаб ётсам,
Ҳеч ким халал бермаса,
Кўзингни ўйлаб ётсам.

Юрагингни куйдирган
Севги – қизилчўғ экан.
Яшнар экан уф тортсанг.
Пуф деганда йўқ экан.

Азоб чеккин, атайлаб
Кўлингдан сув ичмайман.
Кўйлагимнинг тугмаси
Ботмасин, деб қучмайман.

1998 й.

ХУЗУР

Қалампирга қўшиб ейман ҳолвани,
Ажратা билмайман мисни тилладан.
Қўлимга ураман доим болғани,
Жонимни оғритиб ҳузур қиласман.

Сув ичсам кўзимдан тошади дарров,
Йифласам, ҳолимга ўзим қуламан.
Йўқ жойдан йўлимда яратаман ғов,
Жонимни оғритиб ҳузур қиласман.

Яйрайман тепкилаб, топтаб дилимни,
Сиз боғдан келсангиз, ҷоҳдан келаман.
Энг зарур паллада тишлаб тилимни,
Жонимни оғритиб ҳузур қиласман.

Ярамни кўчириб сепаман тузни,
Энг кўримли жойга сурат иламан.
Кун бўйи атайлаб ўйлайман сизни,
Жонимни оғритиб ҳузур қиласман.

Бир сўзнинг қулиман, бир каломга зор,
Сиз менга ачинманг, шафқат тиламанг.
Менга озор беринг, азизим, озор,
Жонимни оғритиб ҳузур қиласман.

1998 й.

ЯХШИ КЎРАМАН

Шоирлик ғирт бекорчига иш,
Юмушим шу – хаёл сурман.
Нима ҳақда? Ноқулай айтиш...
Сизни ҳамон яхши кўраман.

Иқроримдан заррача наф йўқ,
Ҳануз хомман, ҳануз ғўраман.
Нишонига бориб теккан ўқ,
Юрагим қон. Яхши кўраман.

Висолингиз энди – эҳтимол,
Лекин мудом излаб юраман.
Бахтимга бир хаёл бор, хаёл,
Мушкул – осон, яхши кўраман.

Бугунгача сир тутиб келдим,
Токай, жоним ўтга ураман.
Сизгача ва кейинги севгим
Бари ёлғон, яхши кўраман.

Билмайманми? Биламан – уят,
Андишани четга сурман.
Ишонинг, йўқ ҳеч ёмон ният,
Сизни ёмон яхши кўраман.

1998 й.

ЛАҲЗАЛИК СЕВИНЧ БОР...

Лаҳзалик севинч бор, лаҳзалик висол
Бош-оёқ соз ўтган кунни билмадим.
Эртага юрагим тинар, эҳтимол,
Қачон қайғу дўли тинди, билмадим.

Сувлоқ кечган каби изим белгисиз,
Изим кўзёшгами, чўмди, билмадим.
Умр совурмоққа руҳсиз, севгисиз –
Асов дил қайси кун кўнди, билмадим.

Баҳорда қувончгул эккандим, чоғи,
Не боис қайғугул унди, билмадим.
Қаерда адашдим, қайда гуноҳим?
Қаерга бош урай энди, билмадим.

Хур-хур шабадалар, мовий чечаклар,
Зангор ой эриди, томди... билмадим.
Сертутун кундузлар, ойсиз кечалар,
Шарпалар... Бир шаффоф тонгни билмадим.

Сиздан ўтинчим шу – бир нафас тегманг,
Гина сақламадим, кинни билмадим.
Бир гўзал инсонни соғингандекман,
Лекин соғинганман кимни? Билмадим.

1999 й.

ҮҒЛИМ

Эски доридек қуввати кетган – қадр...
Аммо ҳаёт ҳамон янги – гўзал, ўғлим.
Томирларинг игнадан ҳам ингичкадир,
Тузала қол, ўғлим, тезроқ тузал, ўғлим.

Деразадан нафасингни сезиб турдим,
Гуноҳларим ўйлаб, кўнглим эзиб турдим.
Оқ либосдан сендан баттар беziб турдим,
Тузала қол, ўғлим, тезроқ тузал, ўғлим.

Товонимдан сочимгача узун оғриқ,
Оғриқ борми чорасизликдан ҳам ортиқ.
Сенга қандай дард тегдийкин мендан ортиб,
Тузала қол, ўғлим, тезроқ тузал, ўғлим.

Гарибина сочилимишdir ўйинчоқлар,
Бешик бўйнин сиқаётир кўзмунчоқлар.
Миттигина туфличалар ҳам пайпоқлар...
Тузала қол, ўғлим, тезроқ тузал, ўғлим.

Асли, ўзим хастаҳолман, ўзим дардманд,
Фақатгина дилимда бу касал, ўғлим.
Сен соғайсанг, мен ҳам балки тузаларман,
Тузала қол, ўғлим, тезроқ тузал, ўғлим.

1999 й.

КЎНГЛИНГДА НИМА БОР

Тақдирга тан керак-ку, аммо,
Гоҳида ўзимга сифмайман.
Кўнглимда бир тугун муаммо –
Кўнглингда нима бор – билмайман.

Биламан кипригинг ҳар бирин,
Чизаман кўзларинг тасвирин.
Вужудинг қўйнимда, асирим,
Кўнглингда нима бор – билмайман.

Биламан қайси ранг ёқишин,
Нигоҳинг айтади хоҳишинг.
Уйқумда танийман товушинг,
Кўнглингда нима бор – билмайман.

Биламан, лабингда болинг бор,
Зулфингда неча тор толанг бор.
Биламан, қаерда ҳолинг бор,
Кўнглингда нима бор – билмайман.

Дилдорим дейинми, дилбарим,
Беҳуда юракни тилганим.
Бир пулдир дунёни билганим –
Кўнглингда нима бор – билмайман.

1999 й.

КҮЗ ҚОРАСИ

Күз қораси – юрақдаги доғлардан,
Соч қирови ўтли-ўтли охлардан.
Мен дўстимни алқаб сўз айтай десам,
Алпомишлар бўзлаб чиқар чоҳлардан.

Қанча гуноҳ олдимда-ю изимда,
Нетай, ҳатто ўзим йўқман измимда:
Рух силтаниб, чиқиб кетар тизгиндан –
Шароб ҳиди келса кузги боғлардан.

Дўстим, бизлар бошқа-бошқа тақдирмиз,
Ўзимизча тўғридирмиз, ҳақдирмиз.
Балки куртакдирмиз, балки баргдирмиз,
Лекин мева тиламасмиз шоҳлардан.

Ошиқ аҳли ё телба ё маст келган,
Сувдан сокин, майсадан ҳам паст келган.
Мен билганлар бари дилшикаст келган,
Кўнгил сўраб кўрмаганман соғлардан.

Дилга кулранг соя тушар зоғлардан,
Ё тош кўчар, ё сел келар тоғлардан.
Ғамли шеърлар ёзмас эдим, на қиласай –
Ҳануз садо келмас Кўқон ёқлардан.

2001 й.

АФСУСКИ

Нима қилдим койиб, тақдирдан нолиб,
Бу савдолар қондан ўтган, афсуски.
Дўстлар оҳанг тўла юрагим қолиб
Эшигимга қулоқ тутган, афсуски.

Афсуски, ҳалвога дўнмас ғўралар,
Тойчоқقا йўл бермас қари йўрғалар.
Бедилнинг қўзларин қўрган қарғалар
Чорбоғимда тупроқ титган, афсуски.

Афсуски, тушмадим мен ҳам осмондан,
Яхшидан ёмонман, яхши ёмондан.
Жон деб кечиб кетар эдим-ку жондан
Онамнинг кутгани кутган, афсуски.

Афсуски, шаббода судраган хасман,
Куйим ўзимга тан, ўзим сармастман,
Кўчангиздан қайтиб куйлаб ўтмасман,
Азал менга шуни битган, афсуски.

Афсуски, шарҳи йўқ жимлигингизнинг,
Сиз ҳам ўйлармисиз кимлигингизни.
Биламан-ку маккор шумлигингизни –
Шайтон бел олишмай ютган, афсуски.

Афсуски, олдинда кўнгил йўқ, дил йўқ,
Карвон сўнгидаман гиёҳу гул йўқ.
Фожиам шундаки, орқага йўл йўқ,
Имкон кўлдан кетган... кетган... афсуски.

2001 й.

БОРГАН САРИ

Борган сари баҳор тансиқ түйилар,
Борган сари атиргуллар хушбўйроқ.
Борган сари кўз ёш равон қуйилар,
Борган сари ой тиниқ ва хушрўйроқ.

Шароб ичсам, томчисини қолдирмай,
Сени қучсам, ўпсам чарчоқ билмасам.
Лабим қайиқ каби сенда этса сайр,
Кўзларимни яширмасдан йигласам.

Борган сари бўсаларинг тотлироқ,
Борган сари қирмизироқ лабларинг.
Борган сари сокин-сокин қалтироқ,
Борган сари ширин-ширин гапларинг.

Шудринг мисол изсиз кетяпти кунлар,
Висол туни кечаётир чақиндай.
Бошимдан қор сочаётир учқунлар,
Сезяпсанми, сўнгги манзил яқиндай...

Борган сари ёруғ тортар шамчироқ,
Борган сари яшил ва дуркун ялпиз.
Борган сари қучмоқдаман қаттиқроқ,
Борган сари узоклашиб кетяпмиз.

2001 й.

СЕНИ ДЕБ

Зулм қилсам ҳар қачон ўзимга зулм этдим,
Қарамадим сен томон, кўзимга зулм этдим.
Имласанг бормадим ҳам, силтасанг кетмадим ҳам,
Ердан узмадим товон, изимга зулм этдим.
Зулмнинг лаззатини фақат мазлум билади,
Бахтиёр кимсаларни кўрсам раҳмим келади.

Ҳовузда худойимнинг аксини кўргандайман,
Булутлар ва балиқлар рақсини кўргандайман.
Яшил қуёш, мовий тош, сафсар кўз ёш оралаб,
Одамнинг ва Ҳаввонинг нафсини кўргандайман.
Юзимга сувлар урдим, юзимга зулм этдим,
Ўзимга зулм этдим, кўзимга зулм этдим.

Кўрлар ҳамда карларнинг ўзгача бахти бордир,
Бахтсизлигин билмаган кимсалар бахтиёрдир,
Кўриб, тинглаб турибман, ўзим англаб турибман,
Ихтиёримдан хориж тилаклар ихтиёрдир.
Бош бергали дор қайда, кетгали мозор қайда,
Дил ёргали ёр қайда, инон-ихтиёр қайда.

Гулзорингга кирмадим, гулимни асрайнин деб,
Нигоҳимни бермадим, дилимни асрайнин деб.
Адолат, шафқат, қадр, муруват, инсоф надир,
Кўзларимдан кетмадинг қулимни асрайнин деб,
Зулмнинг лаззатини фақат қуллар билади,
Бахтиёр кимсаларни кўрсам раҳмим келади.

Дағал, ўжар ўсмирни майин этган савдолар,
Бозорда баҳоларни тайин этган савдолар,
Қоракўз гавҳаридан шода мунчоқлар тизиб,
Юракни пуфак қилиб ўйин этган савдолар,
Ноғора қоқ, ноғора, лунжинг тўла зоғора,
Эшон, хўжа ва қора ўйин билан овора.

Чумоли хирмон ёйса, сиз дастурхон ёзгайсиз,
Ризқ ахтариб каламуш инларини бузгайсиз.
Ойни этагингизга кулчадек ўраб олиб,
Атиргулга қалдирғоч жасадини осгайсиз.
Кўзнинг оқу қорасин оқу қора тош қилинг,
Гўдаклар сут тишидан гуруч дамлаб ош қилинг.

Балиқларга ранг берган мусаввирга қаранглар,

Бўёғи қуримаган бармоқларин яланглар.
Дилингиз рангин бўлсин, капалак, қўнғиз қўнсин,
Томошага келсинлар жувонлар, ёш-яланглар.
Ховузда худойимнинг аксини қўргандайман,
Булутлар ва балиқлар рақсини қўргандайман.

Ҳар нафасда бир нафас умрим қисқариб борар,
Чўпчакларга ишониб чўпон қиз қариб борар.
Чигал, хилват йўлимда писиб ётиби ажал,
Лаҳза сайин пичоги кўксимни ёриб борар.
Шайтон чалғитди, асли сенга муносиб эдим,
Кўргин деб юрагимни лойларга босиб эдим.

Кўкламни тинглаб ётсанг буғдой унган томларда,
Бобо Машраб нафаси келар салқин шомларда.
Сабабсиздек туолар бўғзингдан тошган ўкинч,
Симобдек кўчар недир юрагинг томонларда.
Кўрлар ҳамда карларнинг ўзгача баҳти бордир,
Баҳтсизлигин билмаган кимсалар баҳтиёрдир.

Чин айтсам, эшигингга суюниб, ўлгим келар,
Фарёд чекиб, ўзимни шу жойга кўмгим келар.
Сочларим чим отсаю томирларим таралса,
Бошимга оёқ қўйиб ўтганинг қўргим келар.
Бундайин имкон қани, жон сўраган жон қани,
Жонимга хумор бўлган ул оғатижон қани.

Отамга бегонаман, онамга бегонаман,
Рафиқамга рақибман, боламга бегонаман.
Дўстларимга душманман, хешларимга етти ёт,
Сенга маҳлиё бўлган оламга бегонаман.
Қарамасдан сен томон кўзимга зулм этдим,
Зулм қилсам, ҳар қачон ўзимга зулм этдим.

2001 й.